

V I E N Y B Ė

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

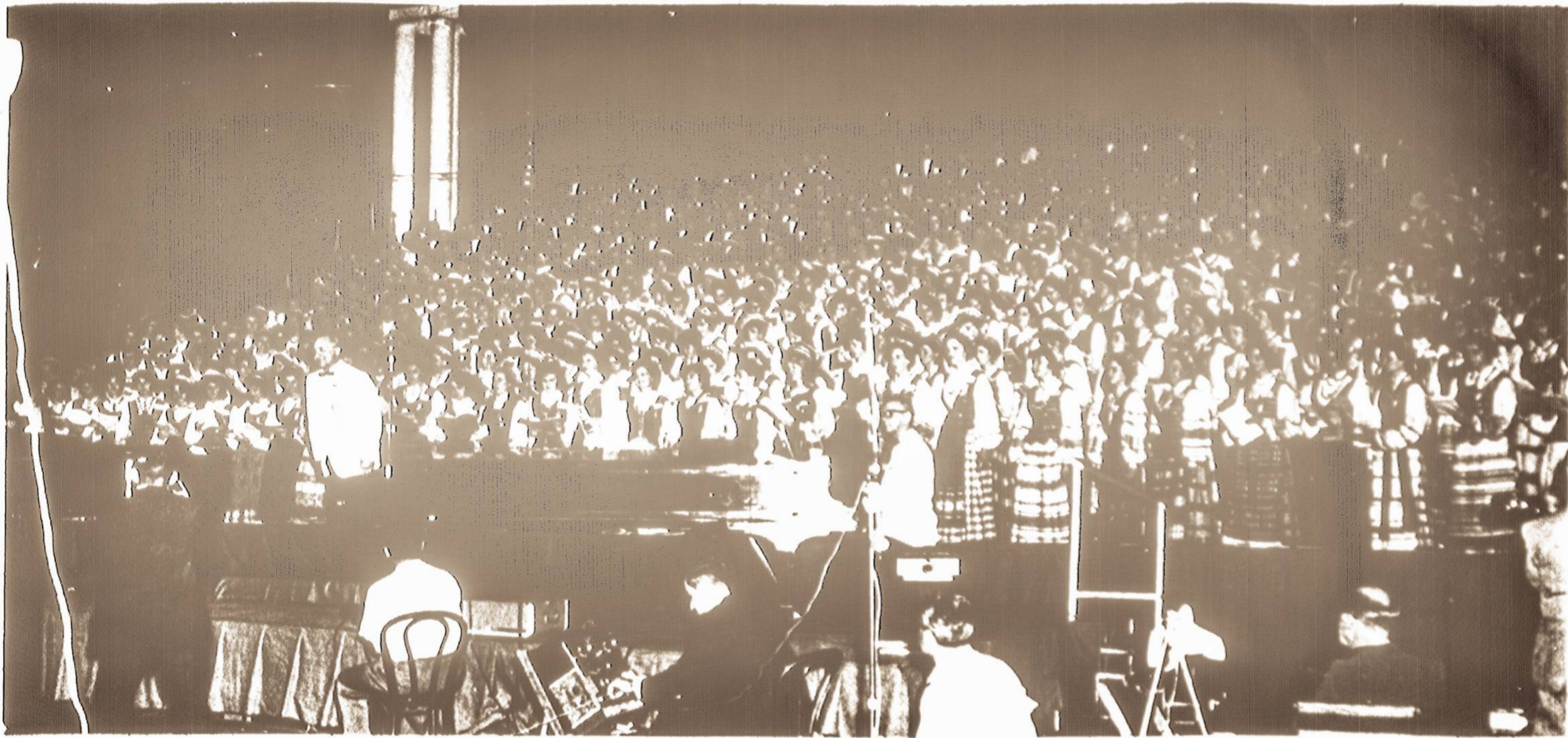
75 M. 26 N

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1961 M. LIEPOS (JULY) 7 D.

Telefonas:
Allegiate 7-7257

KAINA 15 C

A. Gulbinsko nuotrauka

Dainų Šventėje buvo tūkstantis choristų

ir apie 9,000 žiūrovų

(Mūsų specialaus korespondento iš Chicago)

Antroji Jungtinių Amerikos Valstybių ir Kanados Lietuvių dainų šventė, įvykusi praėjusį sekmadienį Chicagoje, reikia laikyti pavykusia, nes dalyvavo 23 chorai (tūkstantis dainininkų bei dainininkių) ir apie 9,000 žiūrovų. Beveik visi bilietai buvo parduoti iš anksto ir, kaip teko girdėti, rengėjams liks keletas tūkstančių dolerių pelno.

Šventės programa, kaip ir visų Lietuviškų parengimų programos, buvo suvėlinta apie valandą, nes nei publika, nei choristai nesusirinko laika. Ceremonijos, kol buvo priešlaikiai pabrėžta programos, taip pat užtruko: Vėliavų įnešimas, chorų eisena, "dirigento lazdelės perdavimas" ir t. t. Pats šventės atidarymas taip atrodė: Komiteto pirmininko prelado Igno Albavičiaus žodis, Chicago mero Richard J. Daley žodis (raštu) Latvijos atstovo Arnoldo Speke žodis, Lietuvos atstovo Juozo Kajecko žodis ir programos vedėjos Juzės Daužvardienės žodžiai, kurie faktiškai tęsėsi visą programos laiką. Ir tai abiem kalbomis — Lietuviškai ir angliškai. Be-

to, Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis, po savo žodžio, perstatė Lietuvos ir Latvijos atstovus. Taigi, kaip matote, tų žodžių buvo nemažai ir todėl nenuostabu, kad vienas iš dalyvių šią šventę pavadino... "dainų ir kalbų švente." Iš tikrųjų, šventės programa prasidėjo ir baigėsi kalbomis, nes dainų programai pasibaig-

us ir J. Daužvardienėi pasakius "atsisveikinimo" kalbą, dar buvo pakviestas Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos pirmininkas Stasys Barzdukas savo žodžiu pasakyti. Barzduko kalba buvo gera, bet ne vietoje. Jis turėjo kalbėti prieš programą, o ne tada, kai publika jau buvo pakėlusį sparnus skirstytis. Faktiškai,

jis kaip "šeimininkas" turėjo kalbėti tuojau po komiteto pirmininko prelado Albavičiaus. Pati dainų programa taip atrodė: Po maldos už tėvynę, kurią dirigavo Alfonsas Mikulskis, įvyko "dirigento lazdelės perdavimas", kurį atliko garbės dirigentas Juozas Žilevičius. Amerikos ir Lietuvos himnus dirigavo Aleksandras J. Aleksis, kuris programoje taip pat buvo pažymetas garbės dirigentu. Toliau iš eilės chorams dirigavo: Kazys Steponavičius, Alice

JUNGTINIS MIŠRUS CHORAS II Dainų Šventės programoje su dirigentu Alfonsu Mikulskiu priešakyje.

Stephens (mišrus moterų choras) Bronius Budriūnas, Stepas Sodeika, Julius Gaidelis (jungtinis vyrų choras) ir Alfonsas Mikulskis. Žodžiu, išskyrus Alice Stephens ir Julijų Gaidelį, visi kiti dirigavo visiems chorams, kurie sudarė imponantišką tautiškais kostiumais pasipuošusių moterų ir juodais kostiumais vilkinčių vyrų masę. Visiems jiems akompanavo kompozitoriai Stasys Gallevičius ir

Nukelta į 6 psl.

DAINŲ ŠVENTĖS DIRIGENTAI: A. Aleksis, Alice Stephens, J. Žilevičius, A. Mikulskis, Br. Budriūnas.

A. Gulbinsko nuotrauka

ALT SUVAŽIAVIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas įvykęs liepos 3 ir 4 dienomis Pick-Congress viešbutyje Chicagoje, perrinko tą patį Vykdomąjį Komitetą ir kitus pareigūnus. Posėdžiai vyko gana sklandžiai. Buvo ginčytasi dėl VLIKo: siūlyta, sveikinant šią organizaciją, pasveikinti ir kitus veiksmus. Pasiūlymas atmetas. Rezoliucija priimta, kaip buvo skaityta. ALT sekretorius dr. P. Grigaitis tarp kita ko pastebėjo, kad finansiniai veiksnių remiamas LITUANUS žurnalas deda prokomunistinius rašinius.

Lietuviai Kalifornijoje

Vladas Bakunas

VIENI IŠ LIETUVOS GRĮŽTA - KITI DAR NEIŠVAŽIAVO.

Savo laiku Vieni bėje buvau pastebėjęs, kad į Lietuvą bėsi rengiančių ekskursantų eilėje yra lietuvių ir "lietuvių" iš Los Angeles ar apylinkių — žodžiu iš Kalifornijos. Jie buvo užsiregistravę ir prašę vizų vykti Lietuvon su ekskursija, kuri iš Chikagos ir New Yorko turėjo (ir išvyko) pakilti birželio mėn. gale. Bet kai dabar paaiškėjo dalis tų Kalifornijos ekskursantų tebesėdi namie — visai kello-

nen net nepajudėję, o kai kurie "įstrigo" Chikagoje ar net ir New Yorke — jiems, mat, Sovietų Pasiuntinybė "nesuskuob" išduoti reikiamų vizų... Vieniems, tokių, pranešimuose duodama vilčių vizas gauti vėliau, bet kai kuriems — tokios viltytys palaidotos jau dabar... Kas charakteringiausia visoje šioje "migracijoje" — tai ta aplinkybė, kad laiku vizos (rusiškos) buvo spėta išduoti visiems tiems, kurie patys aukojo ir kitus ragino aukoti pirkimui dovanų Justui Paleckiui. Tie visi suspėjo

laiku gauti vizas ir jau dabar, berods begrįžta iš okupuotos Lietuvos Amerikon... Vizų negavusiųjų tarpe kaip tik yra ir tie — kurie buvo prašyti bet nedavė savo cento pirkti dovaną Justui Paleckiui.

Šių metų vasaros sezoną Los Angeles atidarė Amerikos Lietuvių — Piliečių klubas su savo gegužine — pikniku Arroyo Seco parke, liepos 1 d. Oras pasitaikė gana palankus — nebuvo karšta, ir nežiūrint ilgojo liepos 4-tosios savaitgalio, svečių prisirinko gana daug.

RŪTA LEE - KILMONYTĖ
DIDELIAME FILME

Rūta Lee — Kilmonytė šiuo metu labai užimta didelio filmo darbuose, kur vaidina vieną svarbiausių ralių su Frank Sinatra. Neseniai to filmo kai kurios scenos buvo filmuojamos Utah kalnuose, iš kur grįžusi Rūta kelių dienų poilsui išvyko į savo vilą Palm Springs (dykumų kurorte). Šią savaitę grįžusi iš ten — vėl stoja prožektorių švieson, kuri gaubia didelio filmo balgmės scenas jau pačiame Hollywoode.

Rūtos tėvelis, p. Kilmonis, neperseniausiai turėjęs sunkią vidurių operaciją, dabar jau ganėtinai pasitaisęs ir iš anksto ruošiasi rudens medžioklei kalnuose, nes tai jo pats mėgtiausias sportas.

L. Briedžio nuotrauka

Pagirtas tarp moterų. Los Angeles, Calif. Kultūros Klubo susirinkime sėdi iš k. i. d.: poetė Mitkienė, Vaitekūnienė, prof. M. Biržiška ir Mironienė. Stovi: Peterienė, rašytoja Alė Rūta, Kudokienė, Vaičienė, Balčiūnienė, Raulinaitienė, rašytoja P. Orintaitė-Janutienė ir Barmienė.

Poetui Maironui paminklas pašventintas. Nuotrauka daryta pašventinimo iškilmių metu Cleveland, Ohio.

Dalis publikos dalyvavusi Mairono paminklo atidengimo iškilmėse Cleveland, Ohio. Svečių tribūnoje (dešinėje) kalba adv. Česnulis.

V. Bacevičiaus nuotraukos

HARTFORDO LIETUVIAI

Žmonės laukia vasaros, o sulaukę nevisi pasinaudoja vasaros gamtos jiems teikiama malonumais. Hartfordo lietuvių vasaros metu šeštadieniai ir sekmadieniai būna labai malonūs paupyje gražiame lietuvių parke. Lietuviai kaip ir kitų tautų žmonės rengia gegužines šlame liet. parke prie Connecticut upės kranto. Jaunimas šoka, senimas ballavoje, jūrų skautai laiveliais plaukioja upės pakrantėmis.

Sekmadienį į šį liet. parką suvažiuos Conn. valst. lietuviai į Liet. Bendruomenės gegužinę. Bus svečių iš Worcesterio, Springfieldo ir Bostono, nes šioje gegužinėje svarbią rolę programoje vaidins liet. skautai-tės, Hartfordo ir Bostono liet. sportininkai dalyvaus tinklinio ir krepšinio žaidimuose. Tikimasi daug jaunimo.

Pats liet. parkas atrodo tarsi gražus Lietuvos dvaro sodas, gražūs dideli medžiai, gražūs žolynai ir gėlynai. Bus malonu kelėtą valandų gamtoje atsikvėpti, susitikti su pažįstamais, giminėmis ir ta proga linksmoje nuotalkoje paviešėti.

Mūsų lietuviškųjų radijo programų valandėlė kasmet susilaukia daug klausytojų, sekmingai veikia ir daug žinių teikia savo klausytojams. Programa savo repertuaru labai įvairi ir turininga. Tai nuopelnas radijo programos vedėjų, muz. J. Petkaičio ir Algim. Dragunevičiaus. Šie du mūsų tautiečiai žymiai patobulino "Tėvynės Garsų" radio programas. Tenka gerėtis ir didžiuliais žymiai programų vedėjų sugebėjimais. Iš pusvalandžio radijo pro-

gramos dabar teikiama visa per WPOP radijo stotį.

Mūsų jauna mokytoja, prieš metų baigusi mokytojų kolegiją, mišrios šeimos dukrelė, Beverly Johnson, trečiosios liet. generacijos lietuvaite, apsivedė. Vestuvės buvo iškilmingos. O kaip greitai laikas bėgal Rodos tikrai vakar matėme Beverly Johnson lietuvių scenoje deklamuojančią, o šiandien ji jau yra ponla Montell Atsimenu, į sceną išsinešiau Beverly 3 metų amž. Ir maniau, kad ji išsižioti negalės pamačiusi virš 400 publiką. Bet Beverly po savo pirmojo pasirodymo publikai buvo lydimas gausiais aplodismentais. Po to ji reiškesi mūsų scenoje per eilę metų, o dabar jau mokina kitus deklamuoti. Tai retenybė mūsų gyvenime. Beverly gražiai lietuviška nuotaika visus žavi.

V. M. K.

Vienybės skaitytojai, kuriu prenumeratą baigėsi, maloniai prašomi nedarsti atsilyginti už laikraštį. Prenumeratos terminas yra pažymėtas greta vardo ir adreso. Prenumerata metams \$7.00. Iš anksto sumokant už dvejus metus - \$12.00; už tris metus - \$15.00.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS—TAIP PAT APDRAUDŲ REIKALAIS KREIPKIS Į

AMERICAN HOME REALTY

84-14 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. — (Forest Parkway stotis)
Tel. Hickory 1-5220

William J. Drake

Licensed Real Estate Broker

Lietuviams specialus pataravimas

Income Tax užpildymas

APDRAUDOS SPECIALISTAS

Šioje firmoje apdrausk savo namus, baldus nuo gaisro. Apdrausk nelaimingus atsitikimus prie savo nuosavybės. Nė per vieną kitą greičiau nuosavybę neparduosi. Niekas kitas Tau nesuras tinkamesnių namų.

SEVENTH and PARK AVES.
ASBURY PARK, N. J.

Didžiausia ir gražiausia lietuvių vasarvietė Atlanto pakrantėje

Seventh ir Park Aves., telef. Prospect 4-7788. Gražūs kambariai. Šviežias maistas. Žemos kainos. Savaitgaliais muzikai vadovauja Algirdas Kačanauskas populiariame "Anchor Room". Barui - Danielius Averka, raštinėje - Vitalis Sirusas.

SAVININKAI KUBAČIAI IR ŽEMAIČIAI

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

Lietuviškoje Chicagoje

Dr. jur. Vladas Šimaitis sukaktuvininkas. Birželio 18 d. jam sukako 50 m. amžiaus. Jis yra gimęs Užnugario kaime, Baktių valsč. Tauragės aps. Vidurinį mokslą sukaktuvininkas yra išėjęs Raseinių gimnazijoje, - o aukštąjį Kauno universitete, gi teisės daktaro laipsnį igijo V. Vokietijoje Tuebingeno universitete. Atvykęs į JAV ir apsigyvenęs Chicagoje dar gilino teisės žinias Lojolos universitete bei Marshal Teisiumokykloje. Įsigijęs nekilnojamo turto pardavimo ir pirkimo teises, turi net dvi savo istaigas: 2737 W. 43rd St. ir 4936 W. 15th St., Cicero, Ill. Tai yra vienintelis Chicagoje Real Estate prekybininkas, kuris labiausiai ištraukęs i lietuvišką visuomeninę veiklą. Jis reiškiasi spaudoje, priklauso Lietuvos Teisininkų D-ja, yra aktyvus L. Bendruomenės narys, Ateitininkų Federacijos ilgametis narys ir kt. Sukaktuvininkas augina dvi dukras ir sūnų, kuriuos auklėja grynai lietuviškoje dvasioje. Jis yra vedęs pedagoge, Aukšt. Litmokyklos mokytoja A. Dirmontaite.

Valerijonas Šimkus gener. kontraktorius ir Vilniaus Krašto Lietuvos Chicago skyriaus p-kas, nei ivairiu Chicagoje esamų organizacijų vice p-kas, daug prisidėjo prie suruošimo ir pravedimo II Dainų Šventės, įvykusios liepos 2 Chicagoje. Jis ne tik aukojasi savo veikla lietuvių, bet yra nepaprastai duosnus savo aukomis bei patarnavimais įvairiuose lietuviškuose reikaluose. Jis nesigaili nei laiko, nei pinigų, nei sveikatos Lietuvos labui.

Dr. vet. Antanas Milaknis, turis netoli Chicago didele nuosavą gyvulių ligoninę, šiomis dienomis sulaukė iš Lietuvos

žmonos motiną - uošvienę Barauskiene. Jis yra aktyvus Panevėžiečių klubo narys. Augina dukrą, kuri šiuo laiku studijuoja Vienoje + Austrijoje.

Chicago Bridgeporto lietuviai susirūpinę, nes jų apylinkėje, tarp 32 ir 33 gatvių, miesto v-ba yra nutarusi šiame rajone gyventojus iškelti ir jų gyvenamuose vietovėse pastatyti vieną didelį pigių butų pastatą ir apgyvendinti ivairių spalvų bei plauko gyventojus. Lietuviai, ypač tie, kurie šiose vietose jau nuo seniau gyvena ir turi savo nuosavybes, susirūpinę savo likimu. Kaip greitai tai ivyks dar nenustatyta.

Mūsų studentija prieš metus laiko rodė nepaprastą gyvumo ir reiškesi visais frontais. Bet dabar kaž kodėl nesijaučia ju veikimas. Kalbama, kad veikla sustojusi nuo to laiko kuomet studentų vadovybė iš idealistų rankų perėjo i karjeristų.

Chicago Šauliai. Vietos šaulių vadovybė ne tik savus ordenais dekoruoja, bet dėjo pastangas, kad ir visa eilė organizacijų vadovai bei šiaip žymesni asmenys būtų apdovanoti ordenais, kuriuos apdovano tieji turi išpirkti. Bet tas biznesis nepavyko įgyvendinti, nes patiekiamame sąraše buvo dr. A. M-ris, o dabar ordenų komisijos p-kas atsisakė pasirašyti. Veltui pastangos.

Pulkim ant kelių, populiarį giesmė, parašyta liaudies poeto Strazdelio, sekmadienį birzeio 25, Chicago Marquette Parko parapijos bažnyčioje pirmą kartą buvo pagiedota iš-tisai. Giedojo maldininkai kartu su muz. Giedraičio vadovaujamu parapijos choru.

S. Velbasis ir jo baletu studijos mokinės Chicagoje.

P. Dirtkio nuotrauka

S. Velbasio baletas Chicagoje

Vos pradėjus aptilti II p. karo patrankoms Vakarų Europoje buvo pradėtos kurti lietuvių tremtinių mokyklos. Nors materialinės sąlygos buvo sunkios, bet lietuvių ryžtumas viską nugalėjo. Greta gimnazijų atsirado ir tautinių šokių bei baletu mokyklos. Jos visos klestėjo ir inėšė nekainuojamos vertės inasą i lietuvių jaunimo švietimą bei lavinimąsi.

Lietuviai tremtiniai emigravę iš V. Europos i užjuri ir atsidūrę Amerikos žemėje, ypač JAV, nerimavo be savo mokyklų. Pradėjo kurti Lituanistines mokyklas bei organizuoti ivairius kursus meninėje srityje, būtent: tautinių šokių grupes ir baletu studijas. Mat, šokis yra viena iš seniausių teatralinio meno apraiškų.

Klasikinio baletu pagrindiniai judesiai ir žingsniai, kaip teigia baletu istorija, susiformavo labai seniai - gilioje senovėje - ir per paskutinius tris šimtmečius mažai tepasikeitė. Jie naudojami visų kraštų, visų tautų baletuose. Klasikinis baletas yra pasiekęs aukšto lygio net senoje Lietuvos valstybėje. Buvo populiarus net didikų rūmuose.

Neprikli. Lietuvoje, kaip atskira teatro šaka, baletas pradėjo reikštis 1927 m. Per keliolika metų mūsų baletas tiek išaugo, kad su dideliu pasisekimu galėjo pasirodyti užsienyje - Monte Carlo ir kt.

Buv. Neprikli. Lietuvos baletu dalyvis, baletmeisteris Simas Velbasis, atsiradęs JAV ir

apsigyvenęs Chicagoje, nerimo ir ryžosi atidaryti baletu studiją. Tai buvo 1950 m. ir praeitais metais atšventė savo sėkmingo darbo dešimtmetį. Per tuos dešimtis metų, Simano Velbasio studija JAV ir Kanadoje turėjo apie 50 ivairių pasirodymų. Buvo pastatyta De-libės baletas "Copelijs" II veiksmas, "Užburtoji Fleita", kurioje dalyvavo visas studijos sąstatas su buv. Kauno Teatro artistais. Velbasio studijos auklėtiniai nekarta yra dalyvavę ir Lietuvos Vyrų choro statomose operose Chicagoje ir kt.

I Simano Velbasio baletu studiją priimami berniukai ir mergaitės nuo 7 m. amžiaus. Studijoje griežtai reikalaujama kalbėti tik lietuviškai. Dabar studija yra isikurusi Jaunimo Centro patalpose, 5620 S. Claremont Ave., Chicago 36, Ill. Apgalitina, kad kai kurios gabios mergaitės, kuri laiką pasimokusios studijoje, skuba i amerikoniškas studijas, is-sijungdamos iš lietuvių gyvenimo ir kitataučiu tarpe karjeros nepadarjamos.

Pov. Dirtkis

ISVYKO I MEKSIKA

Liuda Česnaitė šių metų birželio 13 d. baigė Loyolos Universitetą, Magna cum laude, įgydama bakalauro laipsnį, specializuodamuisi ispanų kalboje ir literatūroje.

Tame Universitete studijavo ketverius metus, būdama visą laiką dekanu garbės sąraše kaip ir gimnazijoje visą laiką išsilaike garbės sąraše. Dar gimnazijoje priklausė National Honor Society, paskutiniiais metais būdama jos pirmininkė.

Universitete priklausė prie ivairių organizacijų kaip: Modern Language Club, Historical Society ir Lotynų kalbos klubui. Už gerą mokymąsi buvo išrinkta i Kappa Gamma Pi - National Honor Sorority for Catholic Women.

Be Loyolos Universiteto studijavo Meksikos Valstybiniame Universitete, kur gilino ispanų kalbą ir literatūrą. Magistro laipsniui ruoštį gavo du taip vadinamus "teaching assistantships" ir net keturias stipendijas iš Kalifornijos, Wisconsinio ir Illinois Universitetų, bei Meksikos valdžios stipendiją i Meksikos Valstybinį Universitetą. Pasirinko tęsti studijas University of Wisconsin, Madiso-

Liuda Česnaitė

ne, i kur vyks rugsėjo mėnesį.

Neatsitiko taip pat ir nuo lietuviškos veiklos. Priklauso Lietuvos Studentų Sąjungai ir Akademikų Skaučių Draugovei. 1958 - 1960 metų laikotarpje ėjo A. S. D. Chicago skyriaus pirmininkės pareigas. Dabar priklauso Mūsų Vyties žurnalo ir Draugo "Skautybės Kello" redakciniams kolektyvams. K.

Catskill kalnuose

S. IR E. KRAUNAICIŲ VASARVIETĖ

Druskonie Hall

Jau atdara ir prima svečius savaitgaliams, grupių iškylas, užsakymus vasaros sezonui ir pensininkus reikalingus ilgesnio poilsio bei priežiūros. Apie atvykimą prašoma ispėti laišku arba telefonu: ANDES, N. Y. Tel. 2781

TAUPLYKITE TEN, KUR MOKAMAS AUKŠCIAUSIAS DIVIDENDAS

Ant visų taupymo sąskaitų

Ant specialių "Bonus" taupymo sąskaitų

4 1/2%

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

5%

4040 ARCHER AVENUE Chicago 32, ILL.

Tel. CL 4-4470

Prezidentas August Saldukas

Kiekviena sąskaita apdrausta ligi \$10.000.- Federalinės valdžios draudimo istaigoje

Kapitalas \$7,000,000.00

Isteigta 1914 m.

LIETUVIŲ VADOVAUJAMA ISTEIGTA 1924 M.

Schuyler Savings & Loan

ASSOCIATION OF KEARNY, NEW JERSEY Nuo 1960 m. liepos 1 d. už sutaupas moka

4%

Be to, duoda paskolas namams, išrašo pašto perlaifdas (money orderius), taupo pinigus Kalėdų šventėms (x-mas Club), skolina pinigus taupytojams, prima mokesį už elektrą ir gazą.

Federal Savings and Loan Corporation narys Julius Paknis, Prezidentas Petras Velevas, Sekretorius Juozas Belza, izdininkas

- Iškirpk šią atkarpą ir siusk -

SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 24 Davis Ave., Kearny, N. J.

VIENYBĖ

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7257

DVEJOPA DR. S. BIEŽIO SUKAKTIS

Lietuvių Gydytojų Sąjunga savo metiniame suvažiavime, kuris neseniai įvyko New Yorke, savo pirmininku išrinko dr. Steponą Biežį. Šiame suvažiavime, jeigu neklystame, iš senosios kartos lietuvių gydytojų, tedalyvavo du — dr. A. Montvidas, iki šiol ėjęs sąjungos pirmininko pareigas, ir dr. S. Biežis, naujasis pirmininkas. Šis faktas rodo, kad Lietuvių Gydytojų Sąjunga, kurią dabar sudaro beveik vieni naujieji ateiviai, išrinkdami dr. S. Biežį savo pirmininku, jam, o kartu ir visiems senosios kartos gydytojams, pareiškė tam tikrą pagarbą. Bet, kita vertus, dr. S. Biežis tebėra vienas pačių aktyviausių ne tik šioje sąjungoje, bet ir už jos ribų. Jis yra vyriausias Lietuvių Gydytojų Sąjungos leidžiamo biuletenio redaktorius. Be to, šiais metais dr. S. Biežis švenčia savo dveją jubiliejų — 40 metų, kai praktikuoja mediciną Illinois valstybėje ir 20 metų, kai yra didžiausias lietuvių fraternalinės organizacijos, SLA, daktaras kvotėjas.

Faktiškai dr. S. Biežis gydytojo teises gavo 1917 metais ir didelę praktiką šioje srityje turėjo būdamas Amerikos armijoje — pirmajame pasauliniame kare, tarnaudamas Anglijoje, Prancūzijoje ir paskiau Vokietijoje. Pažymėtina, kad 1919 metais dr. S. Biežis grįžo iš Europos leitenanto laipsniu, kas tais laikais lietuvių tarpe buvo reta. Tik dr. Biežis ir dr. Naikelis Chicagoje tada buvo apdovanoti tuo laipsniu. Todėl, kai 1919 m. Chicagoje įvyko pirmosios didžiojo karo paliaubų metinės, tose išskilmėse dalyvavo apie 1,000 uniformuotų lietuvių karių, ir jiems vadovavo dr. S. Biežis su dr. Naikeliu. Tuo faktu lietuviai tada labai didžiavosi.

Tada faktiškai prasidėjo visuomeninis dr. S. Biežio veikimas. Lietuvių Daktarų Draugija, kuri, kaip jau Vienybėje buvo rašyta, susikūrė 1914 metais, tada leido mėnesinį žurnalą GYDYTOJAS, kurio vyriausiu redaktorium dr. S. Biežiui kaip tik teko būti. Tai buvo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo metais, ir Lietuvių Daktarų Draugija, kurios principus ir tradicijas tęsia dabartinė Lietuvių Gydytojų Sąjunga, tada rūpinosi net Lietuvos žmonių šelpimu. Dr. S. Biežio ir draugijos iniciatyva tada buvo įsteigta Lietuvai Gelbėti Draugija, surinkusi apie 60,000 dolerių pinigais ir drabužiais. Draugija turėjo glaudžius ryšius su Lietuvos Raudonoju Kryžium.

Tada lietuvių gydytojų Amerikoje, palyginti, buvo nedaug. Pačioje Chicagoje jų buvo daugiausia, todėl čia ir buvo įsteigta jų draugija. Pagrindiniai šios draugijos tikslai, kaip ir dabar, buvo visuomeniniai. Tų principų laikomasi ir šiandien. Kad ir šiame suvažiavime, kur be profesinių reikalų, kaip žinoma, buvo paskirtos trys pinigines premijos už tris geriausiai parašytus straipsnius lietuvių išlaikymo klausimais. Be to, buvo kalbėta stipendijų skyrimo, organizuojamo milijono dolerių fondo ir kitais reikalais. Turint mintyje faktą, kad dr. S. Biežis yra plataus masto visuomenininkas, tai jo išrinkimas Lietuvių Gydytojų Sąjungos pirmininku laikoma sveikintinu įvykiu.

DEIMANTINIO FONDO RĖMĖJAI

J. Jakubauskas Chicago, Ill.	\$10.00	P. Baranauskas Bridgeport, Conn.	3.00
J. Gričena Baltimore, Md.	8.00	J. Janušonis Plainville, Conn.	3.00
J. A. Lietuvnikas Baltimore, Md.	5.00	A. Kivita Maspeth, L. I.	3.00
J. Klivečka Woodhaven, N. Y.	5.00		
A. Ryliškis Brooklyn, N. Y.	5.00	J. Palubinskas Baltimore, Md.	3.00
J. Simonėlis Woodhaven, N. Y.	5.00	C. J. Stokes Baltimore, Md.	3.00
S. Zavadskas S. Boston, Mass.	5.00	B. Menderis Hartford Mills, N. Y.	2.00
V. Bagdonas Chicago, Ill.	3.00	visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojama.	

KAS GI KĖSINOSI NUŠAUTI PURICKĮ?

T. Mažeika

Vienybės 19 ir 20 num. buvo įdėtas gabalas R. Skipičio atsiminimų, pavadintas, kaip "Voldemaras kėsinosi nušauti Purickį". Antraštė siūlo sensacingą įvykį. Tik pamanykit: vienas žymiausių Lietuvių veikėjų kėsinosi prieš kitą. Kokios priežastys vertė tą, mažo ūgio ir didelę drąsą nepasižymėjusį civilį griebtis ginklo? Nors ir senas įvykis, būvęs, anot Skipičio "Nepriklausomą Lietuvą statant", prieš ištisą keturiasdešimtį metų, bet dėmesį kreipia ne tik jaunosios kartos lietuviams, bet ir tų "mohikanų", kurie minimoje statyboje patys dalyvavo. Juo labiau, kad dažnas sužino apie tą įvykį tik iš Skipičio atsiminimų. Be abejonės daugelis ta sensacija Vienybėje skaitė, bet ar daug patikėjo? Sunku patikėti dėl to, kad tas įvykis pateiktas smarkiai prieštaraujanti prasme.

Kokiais faktais remdamasis atsiminimų autorius vadina Voldemarą pasikėsintoju? Atrodo tik. Jaščenkienės pasisakymu prieš Purickį. Ši moteris, anot Skipičio, to meto Voldemaro sugyventoją, atsilankiusi pas jį, kaip vidaus reikalų ministerį ir kalbėjusi, esą, "Lietuva daug pralaimi užsienio politikos reikaluose todėl, kad užsienio reikalų ministru yra Purickis, o ne prof. Voldemaras". Jei ir taip kalbėjo ji, tai ar jos pasisakymas duoda pagrindo inkriminuoti Voldemarą? Gerai atsimenu, kad tuomet prieš Purickį ne vien tik "sugyventojos", bet daugelis kauniečių kalbėjo. Gandal apie jo kontrabandinę veiklą buvo pasklidę jau prieš Žūko intervenciją. Be to, Jaščenkienės pasisakymas prieš Purickį nesudaro pagrindo prielaidai, kad prof. Voldemaras būtų pavadęs jai tokią misiją. Jis gerai žinojo, kad ne vidaus reikalų ministeris keičia ar šalina Lietuvos ministrus. Kita vertus, jokia paslaptis, kad Skipičis ne buvo joks Voldemaro draugas.

Skipičis teigia, kad Voldemaras sumanęs panaudoti Purickio kontrabandinę operaciją kaip smūgį iš ministeriškos kėdės išversiti. Ir tas sumanymas būvęs aptartas su Smetona ir net su jo šeimos artimaisiais. Esą, būvę nusistatę paslūsti Smetonienės broliui Chodakauskui pas krašto apsaugos ministerį Žuką. Chodakauskas jam pranešęs apie Purickio varomą kontrabandą ir pastebėjęs, kad tik jis galįs Lietuvą nuo kompromitacijos išgelbėti. Pranešimo pavelktas Žukas įsiskarščiaęs tiek, kad pradėjęs veikti Purickį iš ministrų pašalinti ir patraukti atsakomybėn. Dėl Žūko veiklos Purickio kėdė susyrvavusi, bet jis ir toliau ministeriaęs. O tai, pasak Skipičio, prof. Voldemarui darėsi vis labiau nepakenčiama. 1921 m. birželio mėn. jis nu-

taręs savo ranka "pašalinti Purickį iš gyvųjų tarpo".

Kokiais faktais Skipičis remiasi šiam teigimui pagrįsti? Negi jis dalyvavo pasitarime, ar jis skaitė pasitarimo protokolą, gal ten turėjo savo "ausis ir akis", pagaliau — kokios formos buvo tas prof. Voldemaro nutarimas: žodinis, raštinškas, Skipičis jokiais faktais neparemia.

Pasikėsinimą ir jo vietą Skipičis plačiai pavaižduoja. Esą, anais laikais, gale Laisvės Alėjos, prie Vytauto Kalno, buvo didelis daržas, o darže — du mažai nameliai. Vienas jų turėjo du butelius ir bendrą įėjimą. Vienam butely gyveno Purickis su savo sekretorium, o kitam — prof. Voldemars su Jaščenkiete, vėliau Voldemariene. Antrajam namely gyvenęs jis, Skipičis, vidaus reikalų ministeris. Birželio 19, anksčiau rytą, Voldemaras pasibeldęs į jo langą ir paklausęs: "ar kas jo nešaudė?". Ir tuoj jam pasakęs, kad kažkas į Purickio langą suvaręs du šūvius.

Skipičis iššaukęs krim. policijos viršininką Deringą, o pats išėjęs į kiemą. Ten jis pastebėjęs prie kito namelio stovinčią Jaščenkienę. Įėjęs į namelį, pasibeldė į Purickio buto duris. Vidun įėjęs sužinojo, kad tik šis pasibeldimas pažadinęs iš miego Purickį. "Kas kėsinosi į tamstos gyvybę?" — paklausęs Purickį. Pastarasis atsakęs nieko nežinąs. Dėl šūvių skalčiaus, tai jis girdėjęs tik vieną. Miegas ėmęs, dėl to ir nesikėlęs.

Atvykęs krim. policijos viršininkas apžiūrėjo langines, pro kurias buvo suvaryti tie du šūviai. Langinės buvo uždarytos. Įėjęs į Purickio butą, jis pamatęs ties lovos viduriu į sieną suvarytas dvi kulkas.

Skipičis su Deringu nustatė, kad nuo gulinčio lovoje Purickio iki kulky sienoje būvę apie 20 cm (apie 8 in). Kieme Deringas radęs dvi didelio kalibro revolverio tūteles. Paženklinęs jų vietą, išėjęs į gatvę pasikalbėti su netoliese buvusio kariško sandėlio sargybinu. Kal grįžo, prof. Voldemaras parodęs jam savo revolverį ir siūlęs apžiūrėti, ar ne iš jo buvo šauta. Deringas pasakęs, kad šauta iš didelio revolverio, o parodytas buvo mažas.

Apžiūrėjęs kiemą ir daržą, pareiškęs norą pasikalbėti su Skipičiu. Įėję į Skipičio butą. Ten Skipičis parodęs Deringui savo didelio kalibro revolverį. Deringas pauostęs jo vamzdį ir pasakęs, kad iš jo šauta seniai. Po to Deringas pasakęs, kad į kiemą niekas neįėjo ir neišėjo. O kieme gyvenė tamsta, Purickis.

Nukelta į 5 psl.

Nesustokime pusiaukelėje!

KUCHEL - LIPSCOMB REZOLIUCIJĄ PRAVESTI GALIME

Maždaug už pusantro mėnesio baigsis JAV Kongreso sesija. Tarp kitų kelių šimtų įstatymų projektų ir rezoliucijų Kongresul yra pasiūlyta ir Lietuvos laisvinimo bylai reikšminga rezoliucija, dėl kurios pravedimo kietal dirba ir kovoja visi patriotai lietuviai. Laisvės priešai irgi nesnaudžia. Kaip kongresmanas Glenard P. Lipscomb mus informuoja, raudonieji savo laišku šios rezoliucijos pravedimą siekia sustabdyti.

Ar gali būti šioje kovoje neapsisprendusių?

Ne! Nėra priežasties, kuri pateisintų neutralumą. Neutralieji talkina Lietuvos laisvės priešui.

Ar yra galimybių, kad Kuchel-Lipscomb rezoliucija praeitų?

Taip. Senatorius Capehart mus informuoja, kad rezoliucija artimu laiku bus svarstoma Senato užsienio reikalų komisijoje. Atstovų rūmų nariai — Barry, Broomfield, Merrow, Fulton, Zablocki, Church, Saund, mums rašo, jog ragina savo Komisijos

pirmininką duoti rezoliucijai skubią eigą. Atstovų Rūmų nario Edward J. Derwinski (Ill.) pasiūlytoji ir Kongrese susidomėjimą sukėlusioji rezoliucija (H. Res. 267) siekianti Kongrese suformuoti nuolatinę Pavergtųjų Tautų Komisiją, taip pat talkina mūsų reikalui, aktualindama Kuchel — Lipscomb rezoliucijos reikšmę ir stiprindama pravedimo galimybes.

Kas Kuchel-Lipscomb rezoliuciją remia?

Ją remia visa patriotinė lietuvių visuomenė. Ją remia vyriausieji Lietuvos laisvinimo veiksniai. Daugelio organizacijų vadovybės ir šimtai pavienių lietuvių dirba šios rezoliucijos pravedimui.

Už rezoliuciją jau yra pasisakę visa eilė Senato ir Atstovų Rūmų narių ir abiejų partijų lyderiai. Pastaruoju metu mūsų vedama akcija vis labiau ir labiau išsisiubuoja ir jau pereina į amerikiečių visuomenę. Eilė amerikiečių didžiųjų laikraščių rezoliucijos reikalui paskelbė straipsnių ir vedamųjų. Šiuo metu daromas pastangas šios rezoliucijos reikalui pasiekti visos Amerikos didžiąją spaudą.

Kongresul pasiūlyta priimti daugybę rezoliucijų. Su visais siūlymais Kongreso nariams sunku yra net susipažinti. Pirmiausia jie atrėpia dėmesį į tuos siūlymus, įstatymų projektus bei rezoliucijas, kuriomis pati visuomenė parodo susidomėjimą.

Veikdama Alto Vykdomojo Komiteto š. m. vasario 10 d. nutarimo dvasioje, Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles skyriaus valdyba kviečia Amerikos lietuvių visuomenę nauja laišku ir telegramų banga dar kartą užpildyti Washingtoną.

Laiko liko nedaug. Visose kolonijose yra paskleista tūkstančiai lapelių, kuriuose nurodyta kam, ką ir kaip rašyti. Jei jau visiems parašyti negali ar nesiryžti, būtina tuoj pat parasyk šiems keturiems: Rep. Thomas E. Morgan ir Rep. John W. McCormack, prašydams paremti H. Con. Res. 153, Sen. J. William Fulbright ir Sen. Mike Mansfield, prašydamas paremti S. Con. Res. 12.

Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles Skyriaus Valdyba: J. Jodelė, J. Kojėlis, L. Vallukas, E. Arbas, K. Liaudanskas, A. Skirius, J. A. Petrauskas.

LIETUVYBĖ IR MES

Jonas Miškinis

GIMTOSIOS KALBOS VAIDMUO

Šiais laikais gvasinis ir techninis tautų bendravimas toks didelis ir kultūrinė evoliucija tokia stipri, kad tautinis užsidarymas yra nebeįmanomas.

Mokyklos ir organizacijos jaunuomenę įveda, iš vienos pusės, į šių dienų kultūrinį gyvenimą, o iš antros — jos tinkamai sutvarkytos, auklėja savąją tautą. Štai priežastis, dėl ko mokykla priklauso tautai, dėl ko ji turi būti sava ir dėlto mes lietuviai turime rūpintis išeivijoj savo mokyklų steigimu ir jų išlaikymu. Nes savosios mokyklos vaidmuo lietuvių išlaikyme yra didžiausias. Juk ir sakoma; kuri tauta šviesesnė, ta ir stipresnė. Tai, rodos, visų pripažintas dėsnius. Todėl ne kitos kurios priežastys skatina lietuvius naudotis natūrale teise turėti savas mokyklas ir traukti į jas tik lietuvių tėvų vaikus.

LIETUVIŲ KALBA — NAŠLAITĖ

Naujųjų ateivių vaikai lankė šeštadienines mokyklas, bet daug kur tos mokyklos užsidarė. Pasigendama jau ne tik pasiryžėlių mokytojų, bet ir mokinių. Daugelis tėvų nebeporai savo vaikų siųsti į šeštadienines mokyklas, o vaikams to tik ir bereikia. Tokių tėvų vaikai skendi svetimoje aplinkoje. Jie lanko svetimas mokyklas, bendrauja su kitų tautų vaikais ir visą laiką vartoja svetimą kalbą. Tokie vaikai sugrįžę į namus nebeporai kalbėti lietuviškai. Tai tokiose šeimose lietuvių kalba tampa našlaitė.

KAS KALTAS?

Mūsų spauda dažnai kelia šį opų klausimą ir nurodo įvairias nutautėjimo priežastis. Žinoma, nutautėjimo priežastis čia esti daug, bet man, rodos, kad mes jas, dažniausiai netiksliai nusakome, pirmoj eilėj kaltiname įvairiausius išorinius pavojus bei įtaką, o savo kaltę tik prabėgomis paminim. Vadinasi, kaltės ieškom kitur. Kitaip sakant, kalti kiti, bet ne mes. Dalinai toks yra lietuvių būdas...

Kas gi kaltas? Mano manymu, kalti patys tėvai. Nekatintime kitų, bet ieškokime kaltės savyje ir daugiau kreipkime dėmesio į savo vaikus. O taip daryti reikia. Jeigu tėvai daugiau persiims gimtosios kalbos būtinumu ir jei savo vaikų širdyse įdiegs gerai žinomo lietuvių kalbos tėvo Jono Jablonskio žodžius: "Gera svetimomis kalbomis kalbėti, didi gėda savos gerai nemokėti".

UŽSISAKYKITE TERROJE ŠITAS KNYGAS

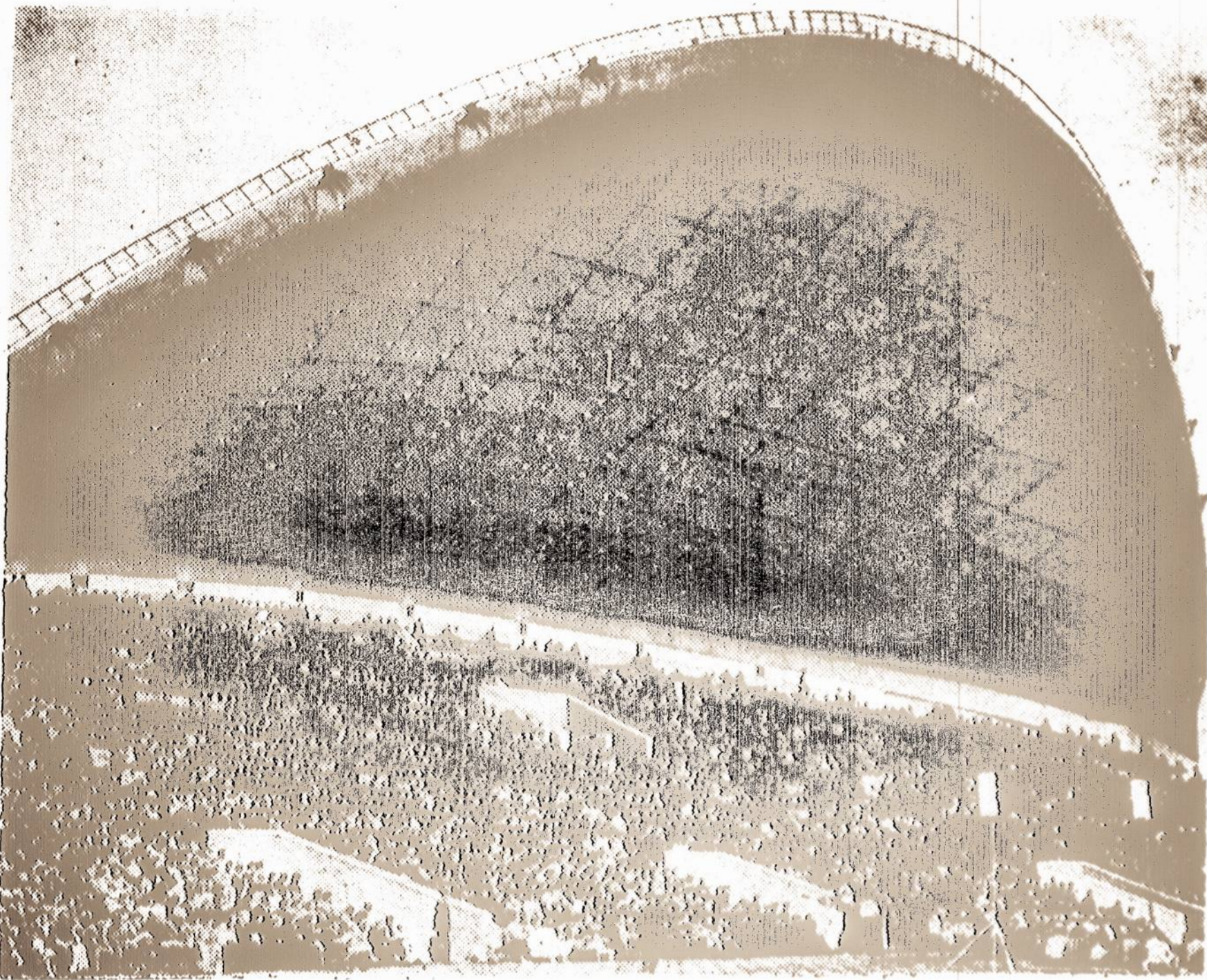
R. SKIPITIS: NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ STATANT. Ispūdinga atsiminimų knyga iš mūsų laisvės kovų ir pirmųjų nepriklausomo gyvenimo žingsnių, vienas rimčiausių ir įdomiausių veikalų mūsų atsiminimų literatūroje. 440 psl., kieti viršeliai, kaina - \$5.00.

ANTANAS TULYS: TŪŽŲ KLUBAS, rinktinių novelių knyga, vaizduojanti senosios mūsų tautiečių kartos kūrėmsi ir gyvenimą Amerikoje, originali, pagauanti idomumu, meniškai stipri, drąsi žodžiu ir neatsitiktine tematika. 198 psl., kieti viršeliai, kaina - \$3.00.

ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA, stambi apie 220 psl. knyga, rimtas ir metodingas vadovėlis lietuviams mokytis anglų kalbos ar tobulintis joje. Visi aptarimai lietuviškai, tikslus ir aiškus supažindinimas su kalbos dalimis, sintakse ir anglų kalbos savitumais, gausu pavyzdžių kartu su jų pavyzdžių vertimais į lietuvių kalbą. Kieti viršeliai, kaina - \$3.50.

TERRA

3333 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Tuo metu, kai Amerikos lietuviai minėjo Baisiojo Birželio 20 m. sukaktį, tai Lietuvoje taip pat vyko minėjimai... "Didžiojo Tėvynės karo" 20 m. sukakties progą. Nuotraukoje — "Vilniaus darbo žmonių atstovų susirinkimas" Vingio parke birželio 22 d.

DEŠINĖJE: Skulptoriaus R. Antinio darbas — Eglė žalčių karalienė. Ši skulptūra dabar puošia Palangos parką.

Kas gi kėsinosi... Atkelta iš 4 psl.

kis, jo sekretorius Ozelys, Jaščenkienė ir Voldemaras. Deringas manęs, kad šauti galėjęs tik Voldemaras (1). Prašėp. Skiptitį leidimo kratai Voldemaro bute, nes tikėjosi ten rasiąs tą revolverį, iš kurio buvo šauta į Purickio langą.

Paikęs Deringą, Skiptitis nuėjęs pas Purickį pasitarti. Purickis nepataręs daryti kratos pas Voldemarą, esą, dėl galinčios pasisklisti užsieny neigiamos nuomonės apie Lietuvą. Skiptitis paklausė ir Deringui pasakęs kratos Voldemaro bute nedaryti, o pasikėsintoją laikyti neišaiškintą.

Štai, ir taip jau prieštaravimų pilnai istorijai, Skiptitis prikerė dar tokią pabaigą. Esą, vėliau jam prof. Voldemaras sakęs, neva jam smuklės laikytoja rusė kortomis išbūrusi, kad pasikėsintojas gyvenęs tame pačiame kieme. Kadangi nei aš, nei tamsta, — sakęs prof. Voldemaras, — prieš Purickį nesikėsinoje, tai pasikėsintoją galėjo suvaidinti arba pats Purickis prieš save, arba jo sekretorius Ozelys. — "Kam?" — paklausęs Skiptitis. — "Didesniam išsigarsinimui", — atsakęs Voldemaras.

Toks aiškinimas, jei jis iš tikrųjų buvo, būtų buvęs gana logiškas, nes tuo metu Purickio pašlijusiam prestižui galėjo būti gera net ir tokios rūšies reklama. Tačiau šis Skipticio istorijos dalis iš viso nenagrinėtina, nes prof. Voldemaras vaikiškų istorijų nepasakodavo net artimiesiems draugams.

Pasikėsintimo istorijoj Skiptitis savo vaidmenį pavaizdavo taip, kad jei reiktų ką nors įtarti, tai tik jį patį. Ne vien dėl to, kad jis turėjo atitinkamo kalibro revolverį, bet, kaip jis sakosi, žinojęs prof. Voldemaro nutarimą "savą ranką pašalinti J. Purickį iš gyvųjų tarpo". Jei tikrai žinojo, tai dėl ko jis, kaip vadaus reikalų ministris, nesukliudė pasikėsintimo ir leido jam plėtotis? Koks tokiu atveju buvo jo vaidmuo, pav. teisine prasme?

Skipticio pavaizduotas krim. policijos virš. vaidmuo parodė jį buvus nei kvalifikacijos, nei pareigos aukštumoje. Radęs stenoje įstrigusias kulkas ir langinėje pramuštas skylės, nenustatė jų atėjimo linkmės, ir iš nuožulnumo nesusekė šovimo vietas, bet vaikštinėjo kieme, darže, žiūrėjo ant daržovių rasą ir

kaip įrodymą, kad Voldemaras šovęs, atnešė dvi revolverio kulku tuteles. Sakė jas radęs kieme. Ar tai įrodymas? Kada iš jų buvo iššauta, jis net nepauostė. Ar tūtelės buvo to paties kalibro, kaip sienoje įstrigusios kulkos — nemieravo. Jei jis būtų nustatęs kulku atėjimo linkmę ir nuožulnumą, būtų sužinojęs iš kurios vietos šauta. Neturint šių duomenų, nėra pagrindo teigti, kad buvo šauta iš kiemo.

Šūviai ano meto Kaune buvo įprastas reiškinys. Kas tuomet ten gyveno, gerai atsimeina, kad kai tik sutemdavo, pasigirdavo šūviai mieste. Kaž kur nuaidėjęs vienam šūviui, netrukus bumpterėdavo kitas priešingoj pusėj. Po kurio laiko vėl kriokteldavo šūvis. Kas šaudė, kur šaudė ir ką šaudė, niekas nežinojo. Rytui išaušus, šaudymas nutildavo. Buvo kalbama, kad šaudė sargybiniai, stovėdami prie sandėlių ir visokių girti "plaktukai" miesto pakraščiuose savęs pasidrasinimo sumetimais. Dažnai šūviai girdėdavosi Vytauto kalne ir greta esančiame ažuolyne. Buvo atsitikimų, kad nakties metu kulkos išmušė langus ir ne ministerių buto.

Skiptitis pavaizdavo ir save nedidelėje pilielinėje ir tarnybinėje aukštumoje. Nežinojo nė ką atsakyti Deringui dėl kratos pas Voldemarą. Nuėjo Purickio paklausti. Tas iš karto sumetė, kuo gali pavirsti krata pas Voldemarą. Purickiui, bet ne Skiptičiui, buvo aišku, kad iškrėtus Voldemarą, jis pareikalautų krėsti Purickio ir Skipticio butus. O tokio masto krata galėjo pavirsti didelė istorija ir plačiai nuaidėti. Be to, nebuvo aišku, ar pas Voldemarą galėjo būti rastas didesnio kalibro revolveris, bet buvo aišku, kad pas Skiptitį jo nereiktų nė ieškoti.

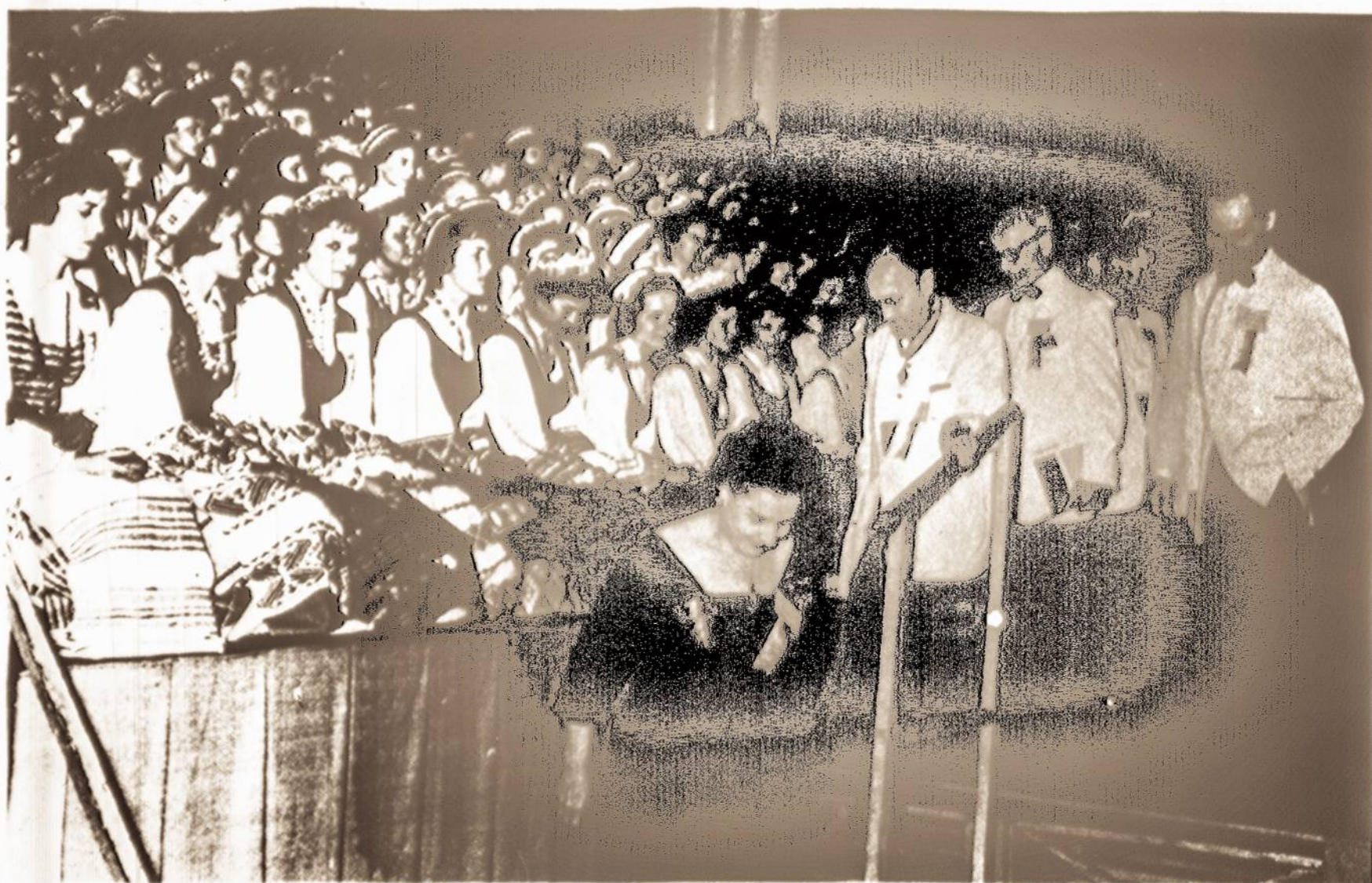
Atsiminimų tikslas, kaip žinoma, nešališkai pavaizduoti jų autoriui gerai žinomo laikotarpio įvykius bei jų veikėjus. Tačiau šios taisyklės netenka taikyti Skipticio pateiktai istorijai, nes istorinės tiesos joje labai nedaug. Tik tiek, kad 1921 m. Kaune, Laisvės Alėjos gale, palei Vytauto kalną, buvo didelis daržas, o daržė — stovėjo du maži nameliai, kuriuose gyveno penki dideli asmens. Dėl to jie buvo dideli, kad dalyvavo "nepriklausomą Lietuvą statant." Likusioj istorijos dalyje tiek tiesos, kiek žilo ožio barzdoj muzikos, jei ją zulinium šmičioliu.

VIRŠUJE: Dainų Šventės programos belaukiant. Publika, chorų eiseną, oficialiai, dirigentai ir t. t.

A. Gulbinsko nuotraukos

APAČIOJE: Dirigentai Dainų Šventės programai pasibaigus: Alice Stephens, prof. J. Zilevičius, A. Aleksis, J. Gaidelis.

DAINŲ ŠVENTĖJE...

Atkelta is 1 psl.

Vladas Jakubėnas. Pažymėtina kad publika šilčiausiai sutiko ir palydėjo dirigentą Bronių Budriūną. Jam, galima sakyti, buvo keliamos ovacijos. Svečių šioje šventėje buvo iš visų Jungtinių Valstijų ir Kanados vietovių, nors lietuvių choras iš Kanados atvyko tik vienas. Dainininkų iš Floridos, iš Kalifornijos, iš Nebraska, iš New Yorko ir kitų tolimų ir artimesnių vietovių Chicagoje pradėjo rodytis keltoms dienoms prieš šventę. Vieni jų skirstė atskrido, kiti atvyko traukiniais, autobusais ir pagaliau savo automobiliais. Pačiam įvykiui buvo ruošiasi gana ilgai ir sunkiai. Ypač sunkus darbas nuo ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro vykdavo šventės komiteto būstinėje. Ir būdavo net tokių nuovargio momentų, kad kai kuriems komiteto nariams atrodydavo, kad tai jau paskutinė dainų šventė... "Pelnu liks, bet argi tai verta to vargo", pareiškė vienas su nemigo ženkla paakiuose komiteto narys. Bet šventei baigiantis, aiškiai matant sunkaus darbo rezultatus, tos pesimistinės mintys išsisklaidė. Ypač per vakarienę, įvykusią tame pačiame Amphitheatre (International Amphitheatre). Aple skančią dainų šventę artautinių šokių festivalį dar per anksti kalbėti, bet ryšium su tuo jau minimas ir New Yorko vardas...

Kalbant apie kalbas, tai be jų nebuvo apsieita ir šioje šventinėje vakarienėje. Tik šį kartą tarp kalbėtojų ir klausy-

tojų beveik nebuvo ryšio. Kalbėtojai sau, klausytojai sau. Net prelato Krupavičiaus invokacijos žodžiai, garsiai skambėję iš pakraigėje kabojusio garsiakalbio (lyg iš dangaus) nepasiekė visų ausų, nekabant jau apie širdis. Dar kažkas mėgino pagarbinti kažkokį politiką, ragindami publiką jam "duoti didelę ranką", bet dalyviai, būdami užimti lėkštelėmis su maistu, nekreipė dėmesio. Įsivaizduokite, kad svečiai sulėkštelėmis rankose turėdavo stovėti eilėje ir laukti maisto po pusantros valandos... Nenuostabu, kad išalkusi publika nesidomėjo kalbomis, kurių jau ir taip buvo per daug. Buvo ir daugiau trūkumų, bet jie nublanksta, atsiminus šventės pasisekimą. Neveltui Stasys Barzdukas, kalbėdamas Bendruomenės vardu, pareiškė: "Šitokiuose darbuose

ir šitokiose pastangose glūdi tautinės mūsų gyvybės šaknys. Štai kodėl Lietuvių Bendruomenė jums visais pagrįstai gėrisi ir didžiuliojai."

Dainų šventės ruošos darbas nebuvo lengvas ir todėl jį dirbo komitetas pasidalinęs į atskiras komisijas; informacijų, spaudos, rėmėjų, reperuaro, tvarkos, bilietų platinto, registracijos, nakvynių, banketo, pirmosios pagalbos ir t. t. Net toks populiarus finansininkas, kaip Jonas Pakel, buvo įkinkytas: sukvietęs į savo rezidenciją apie pusantro šimto svečių, jis vaišino juos steikais ir tuo būdu rinko pinigus šventėms reikalams. Tai buvo bendrų pastangų vaisiai, kuriais dabar džiaugiasi visi, — ne vien Chicago lietuviai. Beje, šią pavykusią dainų šventę išvystino ir prezidentas J. F. Kennedy.

Dainų Šventės Komiteto pirm. prel. Ignas Albavičius prie Lietuvos laisvės paminklo Jaunimo Centre, Chicagoje. Kairėje - Ona Mikulskienė, dirigento Alf. Mikulskio žmona.

Dar apie New Haveno paminklinį kryžiu

Povilas Jasiukonis

Šių metų, birželio mėnesio 17 dieną, New Haveno lietuviai Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčios sodelyje pastatė paminklinį lietuvišką kryžių pagerbimui ir atminčiai tų, kurie okupanto buvo ištremti ir žuvo Sibire, ir tų, kurie žuvo kovose už Lietuvos laisvę.

Paminklinio kryžiaus šventinio iškilmės pradėtos 12 val. per pietus, dalyvaujant apie 600 stebėtojų. Klebonas kun. Juozas Matutis amerikiečiams paaiškino šio kryžiaus prasmę, kam jis skirtas, New Haveno burmistro atstovas O'Conner pripažino tokio paminklo aktualumą ir buvo pakviestas po kryžiumi įmūryti šio paminklo raidos ir tikslo visus dokumentus.

Paminklinio kryžiaus šventinio apeigas atliko prel. kun. Jonas Balkūnas, padedant kun. Juozui Aleksišui. Laikė iškilmių, garbės sargybą prie kryžiaus laikė "Knights of Columbus" ir Amerikos valstybinės sargybos (National Guard) daliniai. Tautiniais drabužiais apsirengęs lietuviškas jaunimas laikė Lietuvos trispalvę ir Amerikos vėliavą. Jaunesnieji laikė gėlių vainikus. Amerikos valstybinės sargybos dalinys šautuvais į dangų paleido keletą šūvių, pagerbdami žuvusius už Lietuvos ir Amerikos laisvę.

Tautiniai pasipuošusios lietuvaitės ir ukrainietės prie kryžiaus padėjo gėlių vainikus.

Lietuvių Bendruomenės New Haveno skyriaus ir kryžiaus statymo komiteto pirmininkas Antanas Gruzdys iškilmingai aplink paminklą išbarstė ir sukasė žemę iš aštuonių Lietuvos vietovių. Tokiu būdu visa žemė aplink kryžių tapo lietuviška ir kiekviena jos saujelė turi bent grūdėlį mūsų tėviškės laukų. Po kryžium išbarstyta žemė buvo atvežta iš Žemaitijos ir Augštalijos, Dzūkijos ir Suvalkijos. Buvo žemė ir iš Gedimino kalno papėdės, Vilniuje, iš kasta Jokubo Stuko 1960 metais.

Antanas Gruzdys savo kalboje paminėjo: "Mūsų tėvynė daugelį šimtmečių savo prakaitu, krauju ir ašaromis laistė savo žemę.

"...Pagerbiam tuos didvyrus, kurie prieš dvidešimt metų, birželio dvidešimt trečią dieną išėjo į gatves su šautuvais prieš tankus, revolveriais prieš automatus, kovoti su bolševikais, kad šie, traukdami iš mūsų tėvynės, nepadarėtų tokių didelių žaizdų, kokias yra padarę Proveniškiuose, Telšiuose, Zarasuose, Panevėžyje ir kitose Lietuvos vietose. Tose kovose žuvo daugelis mūsų jaunų vyrų... Bet, poetas sako, geresnio paminklo didvyrims nebus, kaip vykdytas jų idealas. Mūsų brolių, karžygių, idealas buvo laisva ir nepriklausoma Lietuva..."

OI TU DŪMĖ DŪMELI...

Kai kurie žmonės jam sakydavo: Jau per daug tu, Stepai, kuklus. Taip negalima save skriausti. Negali pelė aruode badu stipti. O tokia pelė, kaip Stepas, tikrai aruode badu pastiptų. Stepas į tai tik numodavo ranka ir atsakydavo:

— Žinau kokie mūsų žmonės. Nors pasiimčiau patį menkiausią švarkeį, bet jiems atrodo, kad pasiimčiau patį geriausią. Na, ir plaktų mane liežuviu. Nepakenčiu tų bobiškių liežuvių. Arba dėl maisto. Gauni iš Balfo maisto gėrybių ir drauge gauni instrukcijas kam dalyti. Ogi vaikams iki 14 metų amžiaus ir seniams nuo 60 metų amžiaus. O aš neįeinu nei į vieną, nei į kitą grupę. Kaipgi galiu pasiimti.

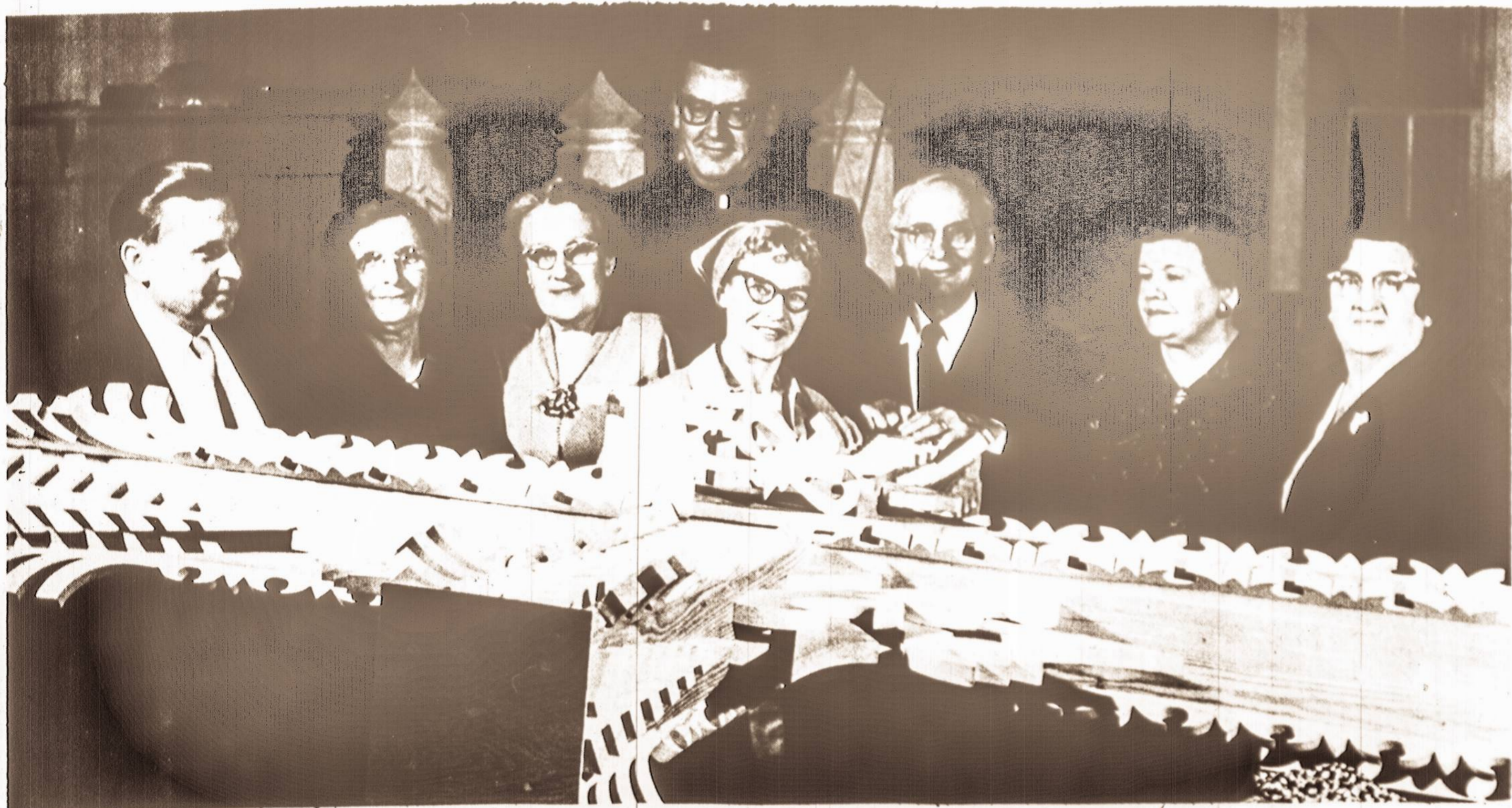
Prie tų visų bėdų prisidėdavo dar viena. Stepas mokėjo labai kukliai ir taupiai gyventi. Gautų 80 cigarečių mėnesiui jam ilgal užtekėdavo, nes vieną cigarete plaustydavo į keturias dalis. Bet gyveno viename kambaryje su poetu Tadu ir jo draugais. Nors cigaretes, eidamas miegoti, pasikišdavo po pagalvę, bet rytą atsikėlęs vis po pora nerasdavo. Ilgai kentė ir tylėjo, kol pagaliau trūko kantrybė ir vieną rytą pakėlė didžiulį pragarą prieš jaunuolius. Nuo to laiko jaunuoliai jau nebedrįso kniaukti Stepo cigarečių. Pamatė, kad ir Stepas moka pykti ir kelktis.

Kartą Stepas sugalvojo nusikratyti Balfo gėrybių dalinimo komisijos pirmininko pareigų. Galvojo, kad kita komisija jam paskirs reikalingų drabužių. Per rinkimus rankomis ir kojomis pradėjo protestuoti prieš savo kandidatūrą į komisiją. Rinkimai būdavo pusiau slapti. Renkamasis išėdavo už durų, kad nematytų kas už jį balsuoja.

Rinkimai, tiesa, būdavo demokratiški, bet stovyklos visuomenė nedemokratiškai Stepą rinkdavo. Tiesiog prievarta. Kai Stepas purtos, kratosi ir protestuodamas prieš rinkimus neina už durų, pora aukšto ūgio vyrų paima jį už pažastų ir pakėlę į viršų neša už durų. Stepas buvo žemo ūgio. Tačiau netekdavo išnešti už durų. Jau pradėdavo visuomenė rekti: Nebeneškite, paleiskite! Vienbalsiai išrinktas! Stepui atsi-grąžus į užpakalį, pamatydavo jo akimis baisų vaizdą. Visos rankos būdavo pakeltos į viršų. Ir vėl Stepas pirmininkauja.

Prie progos tenka pabrėžti, kad savo bėdų turėdavo ir sandėlininkas (maisto, gauto stovyklai maitinti iš UNROS dalinotojas) Balys. Tai buvo jaunas vyras, buvęs kareivis. Bėdų turėdavo su saldainiais, nes jų gaudavo stovyklos vaikai. Kad nepritrūktų, dalydavo labai taupiai. Per mėtus susidarė keletas svarų atsargų. Stovyklos revizijos (tikrinimo) komisija, radusi atsargų, per stovyklos susirinkimą puolė sandėlininką, kodėl jis atsargas sudarinėja ir vaikams neatiduoda visų saldainių.

Balys nutarė kitais metais pasitaisyti. Po saldainių dalinimo, kiek likdavo sandėlyje, susipildavo į kišenes ir išėjęs į aikštę išdalydavo vaikams. Kitais metais revizijos komisija, tikrindama sandėlį, rado, kad keletas svarų saldainių kažkur dingo. Tiesiog trūko ir nėra pateisinamų popierių, parašų,

P. Jasiukonio nuotrauka

Po šventinio iškilnių sekė iškilmingi pietūs ir pagerbimas tų, kurie paaukojo savo laiką ir talentus paminklinio kryžiaus pastatymui. Parapijos salėje, prie stalių, sutilpo apie 300 žmonių.

Pirm. Antanas Gruzdis pravedė šią minėjimo dalį. Kalbėtojų tarpe buvo klebonas kun. Juozas Matutis, prel. kun. Jonas Balkūnas, kuris įdomiai sulyginio Lietuvos likimą su Kryžiaus Keltais, toliau, ukrainiečių tremties vyriausybės atstovas Eugenijus Lukomskis, ALT'o New Haveno

skyriaus pirmininkas Vincas Šilkas, dr. Vlleišis, kun. Jonas Riktoraitis ir Marija Jokūbaitė.

Pirm. Antanas Gruzdis dovanojis pagerbė kryžiaus projektuotoją Kazimierą Jatužį, kryžiaus dirbėją — meistrą Juozą Šilką ir mūrinimo darbo atlikusį Romualdą Samulį.

Iškilmingi pietūs buvo baigti tautinių šokių pasirodymais, kuriuos atliko vietinis jaunimas, vadovaujant Linał Mykolavičiutei ir Stanaitienei.

Klebonui kun. J. Matučiuui mintis tokį kryžių pastatyti buvo kilusi lygiai prieš metus, laike Baisiojo Birželio minėjimo Marijanapolyje.

Liet. Bendruomenės New Haveno skyriuje buvo įsteigtas kryžių statyti komitetas, kurio pirmininku buvo išrinktas Antanas Gruzdis. Buvo pakviesti garbės nariai iš kitų organizacijų. Buvo gautas kryžiaus projektas, surastas meistras ir mūrytojas. Užsakyta medžiaga. Pradėtas vargingas aukų rinkimas ir... kryžius tapo pastatytas. Už-

baigtas darbas retai parodo jį įdėtą vargą ir triūsą. Jo, betgi, buvo nemažai.

Reiktų paminėti, kad visi asmenys, prisidėję prie paminklinio kryžiaus pastatymo — nuo projektuotojo iki gėlių sodintojos — savo darbą paaukojo be atlyginimo. Įvairius kasinėjimo darbus atliko patys parapijiečiai, vyrai, moterys, vaikai ir kunigai. Entuziazmas buvo nepaprastas. Daugumas ir vėl pasijuto, kaip anais gerais dypukų laikais...

Kodėl tokio pavyzdžio ne-

Paminklinio kryžiaus statytojo dirbtuvėje, prie 25 pėdų ilguo rankdarbio stovi, iš k. l. d.: Liet. Bendruomenės New Haveno sk. pirm. Antanas Gruzdis, Jadvyga Šilkienė, Ona Norkūnaitė, Šv. Kazimiero liet. parapijos klebonas kun. Juozas Matutis, Antanina Steponaitytė, kryžiaus statytojas — meistras Juozas Šilkas, Marija Jokūbaitė ir Rožė Kisielienė.

sekti ir kitom mūsų kolonijom?

Paminklinio kryžiaus baigiamieji darbai ir šventinio iškilnės su visu spalvingumu ir nuotaika Baisiojo Birželio dienoje LITU-FILMO buvo ištiesai įamžinti magnetofono juostelėse, nuotraukoje ir 20-ties minučių spalvuotame garsiniame kino filme, kuris bus platinamas ir kitose lietuvių kolonijose.

MISIJOS MILDOJE

Viena gražų vakarą mudu su žmona įsilipome į autobusą Cicero, Chicagos priemiestyje ir bematant atsidadūrėme sename, lietuviškame Bridgeporte, pačioj Chicagoje. Bejėškodami pažįstamų, atėjome prie pagarsėjusio Mildos teatro ir labai nustebome; komunistų tvirtovėje laikomos misijos... bedieviams į šventą dvasią atversti. Beskaitant misijų skelbimą, ateina žmogelis, anąmet Mildos reikalams paklojęs visą šimtinę. Gal jis, sakau, mums paaiškina, kaip čia tos misijos atsirado. Tuo pačiu metu pro mus praeina "trijų pėdų milžinas" L. Jonikas, Vilnies redaktorius. Bet jis buvo taip aukštai iškėlęs galvą, kad mes nė nedrįsime jo klausti. Tada mūsų draugas pakvietė užteiti į teatrą ir paklausti tų misijų. Bet kalbėtojas vis kartoją tą patį žodį: "džyzus". Apie tai, kaip gyvenama komunistų rojuje — nė žodžio.

Paklausus, kodėl komunistų tvirtovėje laikomos religinės misijos, mūsų draugas paaiškino: Dabar komunistams reikės viešai skelbti savo partijos narius. Bet parapijoms nereikia skelbti savo narių vardus. Štai kodėl mūsų komunistai pirmieji pradėjo misijas evangelijos vardu, paaiškino mūsų draugas.

C. C.

Nabagas gerybių dalintojas

Raulas Gurga

kam atduota. Per stovyklos susirinkimą vėl puola sandėlininką Balį, kad jis išseikvojo keletą svarų saldainių. Tur būt, mergoms išdalijo.

Balys sėdi salės kampe, tyli ir nesiteisina. Tik galvoja: — Po šimts perkūni! Kaip tai revizijos komisijai įtikti. Liko saldainių — negerai. Trūko — taip pat blogai.

Balys jokio vidurio negalėjo surasti tarp pertekliaus ir trūkumo. Su viduramžių laikų svarstyklėmis atsverk gramas, į gramą, saldainis į saldainį. O jautrių vaistinėse naudojamų svarstyklių niekas jam neduoda.

Tik moterys, vaikų motinos, apgindavo Balį. Pradėdavo šaukti revizijos komisijai:

— Balys pats tų saldainių nesuvalgė. Jis mūsų vaikams išdalijo be paraušų. Argi nematydavote, kaip jis, iš sandėlio išėjęs, vaikams dalydavo saldainius.

Liudna istorija apie pečiuką ir malkas

Atvykome į naują stovyklą Flensburgo mieste. Mums viengungiams davė kambarį, kurio vedusieji nenorėjo imti. Vėjų užgaunama iš trijų pusių. Be to, kambaryje nebuvo pečiuko. Matyt, anksčiau prieš mus čia buvę slava! nukniakė jį ir pragėrė. Sienoje buvo skylė pečiuko kaminiui iškišti ir ant grindų prikalta skarda geležiniam pečiukui pastatyti.

Kadangi tai buvo vidurvasaris, tai nerūpestingų viengungių pečiuko klausimas nevargino. Žiema dar toli. Bet toji tolimoji žiema vis dėlto kartą atėjo ir nelaukiama. Pradėjo šalčiai ir pasidarė šalta mūsų kambaryje. Kambario gyventojai iš tikrųjų susirūpinome, iš kur gauti pečiuką. Mūsų globėjai atsisakė duoti. Jų sąrašuose buvo pažymėta, kad ir tame kambaryje turi būti geležinis pečiukas.

Reikia nusipirkti mums patiems, bet iš kur paimti pinigų kada kišenėse vėjai švilpauja. Balsų dauguma nutariama. Girdi, kai gausime malkų, tai pirmąsias malkas parduosime ir už gautus pinigus nusipirksime pečiuką. Truputį pakentėsime, pašalsime, o kai antrą kartą gausime malkų, tai jau galėsime pasikūrenti pečiuką ir šilčiau gyventi.

Kaip nutarėme, taip ir padarėme. Gavę malkas pardavėme ir nusipirkome geležinį pečiuką. Stovi kambaryje pečiukas ir mes džiaugiamės nuosavu turtu. Bet greit negavome malkų ir mūsų kambario gyventojų nervai neišlaikė. Ypač jaunimo. Pradėjo bruzdėti prieš pečiuką. Aršiausiu pečiuko priešu pasireiškė poetas Tadas. Jis sukurstė ir kitus jaunikius.

— Kam mums reikalingas pečiukas, kada jis neišlido! — rėkė apdusęs Tadas. — Šaltas geležis dar labiau šaldo kambarį. Parduokime jį ir nusipirkę cigarečių užsirusiukime. Bus šilčiau ir kambaryje.

Kambario gyventojų dauguma pritarė Tadu. Netekome pečiuko, bet už tai visi rūkė amerikoniškas cigaretes. Nuo dūmų lyg šilčiau pasidarė kambaryje. Bent mums taip atrodė.

— Ar aš nesakiau, kad bus šilčiau! — džiaugėsi prirūkytu kambariu Tadas.

Lyg tyčia, netrukus vėl gavome malkų. Pasidarė gaila parduoto pečiuko. Vėl nauji mitingai, konferencijos kambaryje. Vieni kitų barimas už neturėjimą kantrybės ir pečiuko pardavimą. Tadas tylėjo, nes jis kalčiausias buvo. Vėl buvo nutarta parduoti malkas ir pirkti pečiuką. Taip ir buvo padaryta. Bet ir šį kartą pečiukas neišlaidai stovėjo. Vėl daugumos nutarimu buvo prarūkytas. Ir tokia padėtis tęsėsi visą žiemą. Kada turime pečiuką, neturime malkų. Ir atvirkščiai. Tik pavasarį padėtis pasikeitė į gerąją pusę. Prieš pat Velykas turėjome ir pečiuką ir malkų. Prarūkyti jau nebegalėjome, nes pavasarį niekas iš mūsų nepirko nei malkų, nei pečiuko.

Velykų pirmosios dienos rytą pirmą kartą pasikūrenti savo pečiū, nes diena buvo labai šalta. O mūsų per žiemą įšalęs kambarys buvo drėgnas ir dar šaltesnis už lauko orą. Kai sušilo mūsų kambarys, pasidarė miela ir jauku. Visi nusišypsujome ir Tado vedami pradėjome giedoti velykinę giesmę "Linksmą dieną mums prašvito," nors pilvuose ir buvo tuščia.

SUDIEV, JUMS, MIELOSIOS NUORŪKOS!

Išlipau Amerikos žemyne, New Yorkuoste. Pasitiko mane mielas prietelis Juozelis, anksčiau už mane atvykęs į Ameriką, kaip jos pilietis. Jis ir mane atsikvietė.

Išiname iš uosto į miestą ir stop, sustoju. Negaliu nė iš vietos pajudėti. Tik akis laikau į žemę įdūręs. Daugybė cigarečių nuorūkų primėtyta. Visur pilna. Dauguma ilgokų. Kitos tik uždegtos ir numestos. Tik akį veria.

— Argi čia niekas jų nerenka, — galvoju. — Kaip šventoji žemė nešioja tuos, kurie tokias nuorūkas mėto. Kaip perkūnas giedrią dieną netrenkia jų. Juk tai mirtina nuodėmė.

Prietelis Juozelis, pastebėjęs mano aštrų žvilgsnį į nuorūkas, pirštu pagrūmojo ir pasakė: — Negalima! Čia Amerika!

Ir užėjęs į krautuvę nupirko man visą paketį "Camel" cigarečių. Gerai visą paketį turėti, bet gaila ir tų ilgų nuorūkų gatvėje. Taip ir knieti pirštais — pasilenkti ir pakelti nuorūką, bet bijau Juozelio grasinamojo piršto, kad čia negalima. Čia Amerika.

Sakoma, kad papratimas, blogesnis už prigimimą. Tai šventa tiesa. Dar ilgai buvo sunku praeiti pro nuorūkas. Imdavo kažkoks liūdesys ir širdyje sau tardavai:

— Sudiev, jums mielosios nuorūkėlės!

Pabaiga

A. RADŽIUS

PAUKŠČIU TAKAS

Danute Paskeviciute

ALEKSANDRAS RADŽIUS "PAUKŠČIU TAKAS"
Eilėraščiai. Išleido Lietuvos Dienos 1961 m.
Tiražas: 500 egzempliorių. Viršelis: Pauliaus
Jurkaus. Knyga turi 47 puslapius, talpina 29 eilėraščius.

Siek tiek apie poetą

Jei atsižvelgti į beveik pastovią taisyklę, kad poezijos kūryba yra surišta su žmogaus jaunyste, tai A. Radžius yra vienas iš nedaugelio, išėjusių į viešumą su pirmąja knyga savo gyvenimo viršukalnėje. Tiesa, jis dar Vokietijoje išleido eiliuotą dalyką mažiesiems, pavadintą "Žlogiuko Šokliuko smuikelis". Gyvendamas Baltimorėje, poetas reiškėsi periodikoje. 1958 metais Lietuvos dienose buvo išspausdintas jo "Zodiako ženklų ciklas", kuris telpa ir išleistame "Paukščių tako" rinkinyje.

Žmogaus būties problema laiko ir tiesos erdveje

"Kas išmautuos troškimų amplitudę, Svyruojančia nuo nulio iki begalybės?"...

klausia A. Radžius viename savo eilėraščių. Tuo klausimu poetas sustoja prie žmogaus būties problemos. Jis ją — tą problemą — vysto toliau kituose eilėraščiuose ir sprendžia ją iš savo asmenišką taško, surasdama ryšį amžinoje laiko ir tiesos erdveje.

Štai kaip A. Radžiaus poezijoje yra interpretuojamas laikas:

"Mane pasaulin palydėjo
Intymi žodžio šilima.
Kai balsą nešė laiko vėjas,
Aš nė žodelio nekalbėjau —
Daina kalbėjo mylima."

(Žodis.)

Tokiu būdu poetas, kaip ir kiekvienas žmogus, ateina į šį pasaulį, palydėtas vaikystės ir jaunystės intymios šilimos. Dažnai vaikas ir dar dažniau jau jaunuolis bėga į gyvenimą, ieškodamas svajonių išsipildymo. Dažnam paprastos balos paviršius atrodo iš tolo tikru sidabru.

"Paskendę vėjas, mano draugas,
Rudens sulytam peisaže.
Ir niekas jau nebeišsaugos,
Kad nepasakėčiau aš drauge.

Tegu akis užglosto lietus
Brangiųjų rankų švelnumu,
Geriau pasakst, negu ilgėtis
Man nepasiekiamų šalių,

Nes aš sustingęs, juodas medis,
Šakas suleidęs debesin,
Aš kurčias, aklas ir bežadis,
Aš nežinau, kur tu esi,

Tylių svajonių mielas krašte,
Kurs mano vardo nežinau,
Į mano rankų juodą raštą
Tu įrašytas amžinai..."

(Medžio elegija.)

Tačiau niekas nėra apsaugotas nuo pažinimo: ir taip tas sidabrinis paviršius pasirodo tik saulės spindulių nušviestas ir nušaidrintas vanduo. Taip dingsta jaunystės iliuzijos. Žmogus pasijunta pavargęs ieškoti. Jis pusiaukeyje yra priverstas sustoti ir apimti. Tada dažnas atsigrižta į save patį ir savo paties sielos gelmėse ieško prarastos ramybės:

"Tavęs gyvenime, ilgėjaus,
Ir štai — prasiskleidė diena,
Viena vienuolio valandėlė,
Kurios ir man ir tau gana.

Jau nieko man daugiau nereikia,
Nes tu ir džiaugsmas ir daina.
Uzpildyk visą naktį klaiką,
Viena vienuolio valanda."

(Vienuolio valanda.)

Kodėl gana žmogui vienos vienuolio valandėlės? Atsakymo reikėtų paieškoti vienoje iš pačių giliausių žmogaus būties problemų: būtent, kad žmogus praeina gyvenimą vienas. Žmogus nesijaučia toks vienišas savo jaunystės laikotarpyje, bet vienišumas apima jį tada, kai jis jau pažįsta gyvenimą, kai jis sustoja bėgęs paskui iliuzijas ir troškimus. Tada jis supranta, kad kiekvienam yra daugiau ar mažiau paskirta paskęsti savo vienuoliškoje valandoje. Tos valandos arba, teisingiau pasakius, sielos vienišumo būsenos, gal būt, užtenka retkarčiais ir pačiam žmogui (nors dažnai vienuma yra sunkiai pakeliama našta), bet jos visai pilnai pakanka pačiam gyvenimui, kuris jau nebegali daugiau nieko kito tokiam žmogui pasiūlyti.

"Pavargus žemė plaukia orbitoj iš lėto,
Ieškodama ramybės ir tylos.
O kaip sunku man rasti žemėj vietos,
Kur nesudrumtų niekados
Neramūs mano broliai žmonės,
Ir mano kraujas, ir tylos daina,
Ir žvaigždės tolimųj kelionėj,
Ir nuolat skubanti diena,
Kur nesudrumtų niekados
Ramios vienuolio valandos."

(Eilėraštis pavadinimo neturi.)

Taip A. Radžiaus poetinėje formoje išsakė žmogaus vienišumą laiko erdveje. (Laiką čia reiktų suprasti kaip žmogaus amžiaus tarpsnį.)

Dabar tekėtų pereiti prie antrojo taško, būtent, tiesos.

"Tik tiek beliko iš dienų ir valandų,
Krumpliaračiais mažais
Prabėgusių sekundžių:
Negyvas veidas ilsis mano rankoj,

Ir ant sustingusių rodyklių guli miręs laikas.

O dar anksti, juk dar negali mirti laikas,
Tiek daug nežinomųjų žvelgia iš anapus
Ir laukia momento, kai išdidus žinojimas
Nuplėš nuo jų pavidalų apsiaustą."

(Laikrodžio mirtis.)

Poetas ieško tiesos amžinybėje ir visatos erdveje. Jis tačiau tegali kostatuoti, kad

laikas — dienos ir valandos — miršta, bet kartu net mirdamos laukia išdidaus žinojimo momento. Tačiau žmogus yra paskirtas mikrokosminei būčiai, todėl čia poetas taria:

"Kaip skaudžiai virpa saulės dalelytė,
Įkritusi į žemės magneto jėgas.
Žiūrėk ir džiaukis, ir nelauk išauštant ryto,
Jisai tave, ir žemę ir bangas
Sulydys į beformę baltą masę,
Sunkia srove ji tau akis užlies,
Paskęs galaksijų veidai išgęsę,
Ir elektronai, neišdavę paslapties,
Nulėks atgal į mikrokosmo gelmę."

(Šiaurės pašvaistė.)

Tuo tarpu, kai makrokosminė gelmė nėra pasiekama. Taip bent poetas, gyvenąs žmogiškąją mikrokosminę būtį, kaip ir visi kiti, jaučia:

"Kažkur toli dainuoja vandenilis,
Klajodamas intersteliarinėj erdvėj.
Jisai kaip aš, vienuolis, nusivylęs
Dienos beprasmiška šviesa,
Pabėgo nuo gimdytojos žvaigždės,
Nuo josios palydovų ir planetų,
Ir, pasislėpęs makrokosmoso gelmėj,
Pats vienas šoka galvalingą piruetą,
Dainuodamas nežemiška kalba ir tonais"

(Vandenilio daina.)

Iš šių citatų matėme, kaip A. Radžius interpretavo savo poezijoje žmogaus būtį laiko atžvilgiu ir kiek jam buvo pasiekama tiesa visatos (kosmo) šviesoje.

Jautriai suvirpa poeto eilėraštyje viltis:

"Yra gelmėj gyvenimas,
Yra gelmėj diena
Be valandų naštos,
Be ilgesio sunkaus
Be išsipildymo troškimų..."

(Vainikas.)

Iš tikrųjų žmogui pasiekti tobulo sielos ramybės tereikia vieno: atsisakyti noro trokšti, atspalaiduojant nuo nepatenkintų troškimų kančios. Taip turėtų atrodyti ir tobula amžinybė: "be ilgesio sunkaus", anot poeto žodžių.

Recenzuojant "Paukščių taką", negalima tylomis praeiti pro "Zodiako ženklų" ciklą. Jame poeto aprašomi Aries, Taurus, Gemini, Cancer, Leo, Virgo, Libra, Scorpio, Sagittarius, Capricornus, Aquarius ir Pisces.

Gal būt, poetiniu atžvilgiu tai yra silpnoji knygos dalis. Silpna ji yra ta prasme, jei pažiūrėsime į pačią poezijos esmę. Esmeje poezija yra jausmo sukeltų asmeninių poeto nuotaikų ar pergyvenimų išreiškimas, kartu paliečias amžinąsias tiesas ir problemas. Tos problemos yra nekintamos. Todėl prirašyta apie jas buvo ir prieš mus. Jos nesibaigs poezijoje kartotis ir po mūsų. Poezijoje svarbu ne tai, kad tematika kartojasi, o tai kaip tos besikartojančios problemos ir emocijų sukelti įspūdžiai yra patiekiami. Pas A. Radžių "Zodiako ženkluose" šito jausmo nesijaučia. Jis čia pasilieka tik stebėtoju ir aprašinėtoju. O jeigu sprendimas yra daromas iš to taško, kad poezija nėra aprašinėjimas stebint iš šalies, tai A. Radžius šiame cikle nepasiekė tikrosios poetinės gelmės.

Visas "Paukščių takas" yra eiliuotas klasikiniu būdu. A. Radžiaus savo eilėraščiuose yra miniatiūrinis. Jo eilėraščiai yra kruopščiai apipavidalinti. Žodžiai atsargiai parinkti. Eilėraščio rėmai, kaip žinia, yra siauri. Dėl to visiems poetams yra sunku išreikšti mintis iki visapusiško aiškumo skaitytojo atžvilgiu. Eilėraščio rėmų siaurumas yra priežastimi skaitytojo sugestyvus poezijos interpretavimo. Poetas,

Nukelta i 9 psl.

Atlanto skautės budi

Mašinių virtinės, pasipuošusios spalvingomis paskirų valstybių lentelėmis, birželio 10 d. apsupo Hartfordo Amerikos Lietuvių Piliėčių patalpas, atnešdamos gražius būrelius vyr. skaučių bei vadovių iš paskirų Atlanto vietovių. Šeiminkės maloniai sutiko svečius, pavaišindamos ir jaukiai nuteikdamos.

Didžiulėje salėje, punktualiai atidaromas vyr. skaučių, vadovių, skautų vyčių suvažiavimas. Sugiedamas Lietuvos Himnas, kun. P. Pakalniškis perskaito maldą iš Lietuvos gautos maldaknygės. Prasideda sveikinimai. Kalba sesių Vadeivė ps. Elė Banevičienė, kuri yra didžiausia kaitininkė už šių sesių sukvietaimą, nes ji žodžiu ar raštu per paskutines savaites ragino vadoves ir vyr. skaites gausingai dalyvauti. Ji neliko apvilta — sesių gretos buvo gausingos, priskaičiuota net iki 70. Suvažiavusius sveikina vadeiva s. V. Pileika Brolijos Vyr. Skautininko ir savo vardu. Rajono Vadas s. V. Nenortas aptaria suvažiavimų paskirtį, pasidžiaugia, kad taip skaitlingai susirinkta palinki gražaus darbo. Sesės raštu sveikino Seserijos nenullstama Vyr. Skautininkė Ona Zailskienė. Jos mielai žodžiai sesių su džiaugsmu buvo sutikti. Gauti sveikinimo laiška iš Seserijos Vyr. Skaučių Vadeivos ps. Maskaliūnienės, Chicago vyr. skaučių vieneto, o taipogi daug džiaugsmo suteikė Seserijos Vidurio Rajono suvažiavimo raštas su 100 parašu.

Netrukus pristatoma kalbėtoja ps. Aldona Grinienė, kuri per pusvalandį gražiais, gy-

Sesė Rasa

vais pavyzdžiais kalba apie jaunimo; o ypač našlaičių problemas Amerikoje. Visos pastebime, kiek mes mažai žinome apie vargus kurie supa vaikučius. Sesė Grinienė išskėlė, kaip skautės ir skautai gali tokiems vaikams padaryti jų gyvenimą daug malonesniu.

Sesė Daiva Audenaitė pravedė žaidimą. Duota progos sesėms ir broliams atsikvėpti bei pajudėti. Su žaidimu, sesių ir brolių bendri užsiėmimai laikinai baigėsi. Vyr. skaites patraukė savon bustinėn, o vadovės užsidade dar į kitas patalpas. Tiek vienur, tiek kitur skambėjo dainos, nuteikusios pozityviam darbui. Gražaus darbo būta daug. Pas vyr. skaites ps. S. Subatkevičienė praveda užsiėmimus, ją pakeičia ps. I. Treinienė su pašnekesiu apie skautų organizacijos struktūrą, santvarką. Šiam pašnekesiui prisijungė ir vadovės. Dar vėliau, sesė B. Banaitytė vyr. skaučių sąskrydžio pirmininkė praveda diskusijas apie "Draugystę su svetimtaučiais". Vadovės neatsilieka. Vietovių pareigūnės padaro pranešimus apie praityje nuveiktus darbus, jas papildo vadeivė su savais laimėjimais. Daug nuverstų kalnų Tėvynei, bet netrūksta ir vargų... Pasikalbėjus bendrais klausimais, vadovės susiskirsto į tris grupes: jaun. skaučių su B. Šimanskiene, Rajono jaun. skaučių Vadeiva, skaučių — ps. I. Treinienė, Skaučių sk. Vadeiva, o tuntininkės (vietininkės pasilieka su sese Vadeive. Kur tik pasi-

suksi visur girdisi rimtas uždavinių nagrinėjimas, visos rūpinasi kaip tobuliau pagelbėti mūsų jaunųjų auklėjimui.

Seka vakarienės pertrauka. Gausingos vaišės Hartfordo mamų mokytojų parengtos. Sesės vadovės grįžta prie tolimesnio darbo, nors programoje nebuvo numatyta. Matyt, įdomu — svarbu...

Vakare seka šaunus Hartfordo Mišraus Choro koncertas.

Sekmadienį diena pradeda su Šv. Mišiomis. Skubama atgal. Vyr. skautės, vyčiai susirenka bendram pašnekesiui. Vadovės užsidade tolimesnių veiklos gairių nustatymui. S. Alg. Banevičius padaro savo įžangą patiekdamas kvestionyrą užpildyti. Klausimai sutikti skautiškoje programoje, tačiau turima vargų su atsakymais. Raustoma... Algis Banevičius gyvu tonu kalba apie vyr. skaučių — skautų vyčių veiklos paskirtį, skautybės ideologiją, veiklos formas bei darbo gaires. Gyvi pavyzdžiai aiškūs ir realūs atsakymai į klausimus kurie nevienai sesel lauzo galvą. Entuziazmas kyla skautauti ir nematant susidarai vaizdą koks vyr. skautų judėjimas yra gražus ir gali būti naudingas žmonijai. Ši galvinanti pašnekėsį palydi dainos ir žaidimai — nuotaika nepaprastai pakili, galima didžiausius darbus nuveikti... Pas vadovės v. s. E. Putvytė kalba apie "Lietuvės vadovės paskirtį" — tai mieliau pavyzdžiai.

Taip ir atėjo suvažiavimo pabaiga. Suskamba Himnas, Marija — Marija. Sesė Vadeive Ele taria užkimusiu balsu paskutinius atsisveikinimo žodžius. Spaudžiame vienos kitoms rankas, nenoromis norime skirstytis. Visos kupinos naujų minčių, gražių pavyzdžių, entuziazmo tolimesniam darbui. Prižadame netik pačios būti, bet taipogi atsivesti ir kitas seses į Atlanto Rajono skaučių stovyklą. Ji įvyks rugpjūčio 27 — rugsėjo 4 d. "Rambyne," Cape Cod, Mass. Tai miela vieta kur ne kartą degė skaučių laužai suteikė stiprybės, patyrimo ir entuziazmo mūsų veiklai bei augimui. Tai buvo gražios ir atmintinos valandos suteikusios dvasinio — skautiško bei lietuviško atsigalvavimo ne vienai vyr. skautei bei vadeivei. Tai dar vienas gražus Seserijos darbelis Lietuvai, Suvažiavimą lankė ir daug džiaugsmo pridavė Seserijos Kat. Dvasios Vadas kun. S. Yla, Em. Putvytė, s. Marijošienė, s. Ruseckienė ir kt.

VESTUVĖS LIETUVOJE. Marytė Rugienytė ir Antanas Prievėlis susituokia Pažerų bažnyčioje. Vestuvių puota, kurioje dalyvavo apie 70 giminių ir draugų buvo Kaune. Marytė yra Petro ir Onos Rugienų duktė. Jos dėdė yra visiems vienybės skaitytojams žinomas Jonas Krunklis, kuris, vedybų proga, savo gimnaitę aprenge "nuo galvos iki kojų". Iš Amerikos jai prisiusdamas vedybinę suknelę ir kt.

Lietuvių Evangelių Reformų Sinodo nariai buvo suvažiavę Chicagoje birželio 24 - 25 dd. Aptarė savo bažnytnius ir religinius reikalus ir išsirikto naują sinodą.

ASTUNTOJI LAISVĖS DIENA

Pirmą kartą Laisvės dieną New Yorke burmistras paskelbė 1954. Nuo tada Laisvės diena jau yra tapusi tradicija. Svarbiausios Laisvės dienos išklmės įvyksta prie garsiosios Laisvės statulos.

Birželio 29 prie Laisvės statulos susirinko New Yorko miesto, Laisvosios Europos Komiteto, Pavergtųjų Seimo atstovai ir gausi minia svečių. JAV armijai, laivynui, marinams ir oro pajėgoms atstovavo atitinkamų dalinių vėliavos su garbės sargybomis. Susirinkusiems žodį tarė New Yorko miesto atstovas J. J. O'Brien, Laisvosios Europos Komiteto pirmininkas J. Richardson, Pavergtųjų Seimo pirmininkas V. Sidzikauskas, Kubos Revoliucinės Tarybos atstovas.

Pavergtųjų Seimo pirmininkas pažymėjo, kad šiandien laisvės priešai yra ypatingai agresyvūs, tuo tarpu laisvajame pasaulyje "kai kas tikisi laisvę išlaikyti ir taiką nusipirkti naujomis nuolaidomis — Kai kas Vakaruose taip toli eina, kad sutinka savo vadinamą "taiką" pirkti laisvės kaina." Bet sovietų pavergtos Centro ir Rytų Europos tautos liudija, kad be laisvės nėra taikos.

Būdinga, kad, Laisvės dieną trumpai minėdamas, New York Times žodį "captive" Rytų Europos tautoms jau rašo kabutėse. Ar tai nėra maža užuomina JV politikos sovietų pavergtos Europos atžvilgiu didelio kitimo? Būdinga taip pat, kad šiemet Laisvės dienos išklmėse nebuvo Valstybės Departamento atstovo. Quo vadis, Kennedy? Kr.

PAUKŠČIŲ TAKAS

Atkelta iš 8 psl.

eiluojantis klasikiniu būdu, ribotumą dar labiau jaučia, nei tas kūrėjas, kuris rašo modernia eilėdaros forma, nors kiekvienas, kiek jo talentas leidžia, stengiasi būti aiškūs tiek vienoje, tiek kitoje eilėdaros formoje. Reikia pasakyti, kad A. Radžiui klasikinę formą minties atžvilgiu apvaldyti labai pasisekė.

Šviesi A. Radžiaus poezijos pusė yra giedrumas. Visuose eilėraščiuose jaučiama klasikinė rimtis, nėra blaškymosi, o tuo labiau — sunkios melancholijos. Kadangi poezijoje šitas elementas yra dažnai persvaroje, tai A. Radžiaus eilėraščiuose gera jausti giedrą ir ramybę:

"Diena baltam laively plaukia,
Iš tolo šviečia jos irklai.
Baltai nubaltino palaukę
Sniegu prisnigę spinduliai.

Mane kažkas iš tolo šaukia —
Dainuoja vieškelis dusliai.
Diena baltam laively plaukia
Ir sninga saulės spinduliai."

(Eilėraštis pavadinimo neturi.)

Kiekvieną knygą, o tuo labiau poeziją (kadangi čia svertinas kiekvienas eilėraštis), galima recenzuoti iš dviejų taškų: iš stipriausio ir silpniausio. Vertinant A. Radžiaus "Paukščių taką" iš stipriosios pusės, reikia pasakyti, kad jo debiutą tenka laikyti pilnai pasisekusiu. Abejonių suteikia knygoje "Zodiako ženklų" ciklas. Dar reikėtų pridurti, kad jis stovi vienas mūsų poezijoje dėl savo nepaprastos tematikos: jo eilėraščiuose aiški ir svarbiausia yra astronomijos įtaka. Silpnoji A. Radžiaus pusė (čia jau tik skaitytojų atžvilgiu) yra ne kas kitas, bet taip pat ši tematika, dėl kurios jis retam tebus prieinamas.

GINTARAS Lietuvos auksas

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

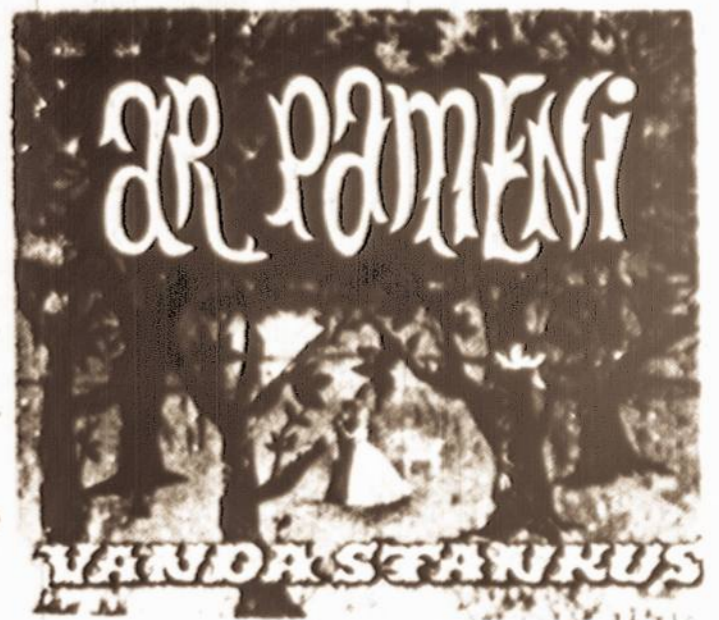
AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekama: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

PUIKI DOVANA BET KURIA PROGAI

Naujai pagaminta pirmoji lietuvių kompozitoriaus ilgo grojimo pramoginės muzikos plokštelė

Lietuviškai idalnuota 10 sokių muzikos Hi-Fi ir Stereo plokštele gaunama lietuviškose spaudos ir dovanų parduotuvėse.

Kaip ir kur investuoti pinigus?

J. Audėnas

Neseniai Washington, D. C., Finansų Departamento Sekretorius Douglas Dillon buvo sukviestas ekonomistų pasitarimą, kuriame dalyvavo apie 30 ekonomistų, jų tarpe ir prezidento patarėjai vadunami "New Deal Ekonomistai". Buvo svarstomas dolerio klausimas.

Kaip visi gerai žinome, DOLERIS yra pasaulinis pinigas; visur jis laukiamas ir visur gaudomas. Jei seniau doleris patekdavo į pasaulio rinką tik per prekybą ar turizmą, tai po II-jo Pasaulinio Karo doleris po platųjį pasaulį pasiskleidė ir kitokiais kanalais. Dėdė Samas saujamais juos sėja; vienur, kad būtų karo sugriautasis ūkis atstatytas, kitur, kad ūkis būtų pakeltas; taip pat ir dėl politinės draugystės, kad laisvasis pasaulis būtų apsaugotas nuo Sovietų Rusijos agresijos.

Ekonomistų patvirtinta, kad valstybinėms išlaidoms didėjant ir aukso atsargoms mažėjant susidaranti palankios sąlygos dolerio vertei kristi. Tuo pačiu, gali kilti prekių kainos ir darbo atlyginimas. Tai gali būti naujos infliacijos pradžia. Be to, buvo konstatuota, kad dabartinu metu, po buvusio ekonominio atoslūgio, prasidėjęs ūkinis atkurtimas.

Pasitarime apsvaistytas ir palūkanų procento sumažinimo klausimas.

Po ilgų diskusijų prieta tokių išvadų: kol kas ekonominis atkurtimas esąs nedidelis, Gy-

ventojų pragyvenimo išlaidos apie 500 bilijonų dolerių per metus, šių metų gale pasieks apie 525 bilijonų dolerių. Tokioje padėtyje esąs reikalingas organizuoti daugiau investicinių kapitalo naujai pramonei steigti ir pramonės įmonės naujomis mašinomis, instrumentais ir kitais įrengimais aprūpinti.

Šitie ekonomistų samprotavimai ir rekomendacijos vertos dėmesio. Ypatinai investicijų reikalu pravartu susidomėti visiems, kas tik turi laisvų pinigų. Kodėl gi jų nepaleisti į pelningas investicijas?

Jau keletą kartų esu rašęs apie Mutual Funds investicijų naudingumą. Bet yra ir kitokių organizacijų. Pvz, neseniai viena masinės statybos kompanija išleido naują seriją bondų: 10-čiai metų iš 10-ties procentų palūkanų, kurios bus išmokamos kas trys mėnesiai. Tad ir šiuo atveju piniginius praeigius bus apie du su puse kart didesnis negu taupo moje sąskaitoje.

Lietuviai savo sunkiu darbu daug davė Amerikos ūkiui ir kultūrai, bet nedaug komerciniai iš šio krašto ūkio teatsiėmė. O laisvas doleris turėtų būti paleistas į efektingą investicijų rinką.

Smulkiau šiais klausimais susidomėję galėtų kreiptis ir į šio str. autorių, 252 Cleveland St., Brooklyn 8, N. Y.

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-2089

RAINBOW CORNER BAR & LOUNGE

ALFRED A. CILCIUS
Savininkas

Salė susirinkimams, vestuvėms, krikštynoms ir kitokiems pobūviams. Taip pat duodami polaidotuviniai pietūs.

106-01 Jamaica Ave.
Richmond Hill, N. Y.

Tel. VIRginia 6-9506

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

BARAS IR RESTORANAS. Salės koncertams, sokiams ir kitokioms pramogoms.

Susirinkimai - nemokamai. Spaudos kioskas

KOSTAS VAITAITIS, Reikalų Vedėjas

Telefonas: EVERgreen 4-9672

Sportinės nuotrūpos

Edvardas Sulaitis

Pasirodo, jog ir amerikiečiai domisi lietuvių fizinio lavinimo klausimais.

Prieš kellas savaitės šių elučių autorius gavo laišką iš Springfield (Mass.) College fizinio lavinimo profesoriaus Clayton T. Shay, kuriame jis prašo medžiagos apie fizinį lavinimą nepriklausomoje ir dabartinėje Lietuvoje. Jis norėtų gauti medžiagos, liečiančios fizinio auklėjimo istoriją Lietuvoje, fizinio auklėjimo programas įvairiose mokyklose, sporto vadovų ruošimą, fizinio auklėjimo mokymo institucijas ir pan. Kaip jis pats pažymi, Springfieldo kolegija, kuri praėjusiais metais šventė savo 75 metų gyvavimo sukaktį, yra tarptautinės reputacijos fiziniame lavinime. Profesorius apgailėstauja, jog šalia gaustios medžiagos kitomis kalbomis, kolegijos bibliotekoje mažai ką galima užtikti apie Lietuvą.

Kaip rašoma, profesorių pas šių elučių autorių nukreipė Lietuvos konsulas Bostone Anthony Shallna. Būtų gera, kad šiuo prašymu susidomėtų mūsų sportinė vadovybė, kurios pareiga būtų panašiais dalykais rūpintis. Iš kitos pusės pageldautina, jeigu kas turėtų viršuje minėtos medžiagos ir galėtų ją perleisti, rašytų šių elučių autoriui.

Iš Vilniaus "Sporto" laikraščio sužinome, jog buvęs Sov. Sąjungos krepšinio rinktinės narys, "TSRS nusipelnęs sporto meistras" S. Stonkus šiuo metu yra Kūno Kultūros Instituto Kaune partinės organizacijos sekretorius. Taigi iš sportinės srities šis žmogus jau persimetė į politiką, kurioje jis, gal būt, neprasčiau reiškliai negu sporto aikštėje ankščiau.

Birželio mėn. 17 d. "Sporto" numeryje jis rašo, jog šio in-

stituto studentai ne tik mokosi bei sportuoja, bet ir neatsisako padirbėti, kur partija juos kviečia. Štai, iš Skuodo buvo gauta telegrama, kuri sako: "LKP Skuodo rajono komitetas ir rajono vykdomasis komitetas reiškia padėką KKI studentams ir dėstytojams, padėjusiems nuimti kolūkinį derlių. Studentai pasireiškė, kaip uolūs talkininkai, įdomių laisvalaikio organizatorių suteikė metodinę paramą kolūkių sportininkams." Taip pat yra rašoma, jog studentai kolūkyje taip pat įsipareigojo nurauti 50 halinų.

Tikrai nežinia, kokios yra S. Stonkaus pareigos kaip "partinės organizacijos sekretoriaus". Galimas daktas, jis turi prižiūrėti kaip studentai rauna linus ir labiau aptingusius turi pabarti.

Kai kuriuose mūsų laikraščiuose yra plačiai skelbiamos Eltos žinios, kurioms medžiaga daugumoje yra imama iš okup. Lietuvoje išeinančios spaudos.

Kai kada tarp įvairaus pobūdžio Eltos žinių iš okup. Lietuvos gyvenimo būna pranešimų ir iš sporto srities. Tuo, be abejo, reikėtų tik džiaugtis. Tačiau, deja, džiaugsmas mums neima ir štai dėl ko.

Tie sportininkų gyvenimą liečiantieji Eltos pranešimai dažnai būna su klaidomis. Klaidos, manome, būna nesamoningai padarytos, bet įsiviečia be blogos valios, kada apie dalyką rašo nespecialistai. Jeigu tokias žinias iš okup. Lietuvos spaudos Elta persispausdintų išties, to, žinoma, neatsitiktų. Bet dabar, kada jos sutraukiamos, ar yra bandoma įmiešti savo nuomonę, imama ir prašauama pro šalį.

Būtų galima pacituoti visą eilę pavyzdžių, kurie patvir-

tintų mūsų teigimą. Tačiau negalvojame, jog to reikėtų, o be to, čia yra menkos pastabėlės, o ne kokla nors išsami kritika. Tačiau ir į jas vistiek vertėtų paliečtiesiems atkreipti dėmesį.

Maskvos universiteto 19 metų amžiaus studentas V. Brumelis neseniai pagerino amerikiečio Tomo turėtajį pasaulio rekordą šuolyje aukštį. Kaip rašo sovietinė spauda, komjaunuolis Brumelis savo naująjį pasiekimą "paskyrė Tarybų Sąjungos Komunistų Partijos XXII suvažiavimo garbei".

Argi ką nors panašaus paskiria Amerikos sportininkai, ypatinai tie, kurie dienų dienas švytuoja lazdomis ir muša kamuoliuką?

Lietuviai vėl gali pasidžiaugti vienu okup. Lietuvos sportininko pasirodymu. Per birželio mėn. 18 d. Varšuvoje įvykusias tarptautines lengvatletikos varžybas lietuvis A. Vaupšas šuolyje į tolį išsikovojo I vietą. Jo pasekmė 7,54 m. Antruoju liko suomis, o trečiuoju — lenkas.

Argi yra toks dalykas kaip maloni klaida? Taip, yra — pasakytume.

Aną savaitę vartau "Darbininką" ir matau rieblomis raidėmis atspausdinta "Mire N. Čerekas". Čia tos žinios autorius. — "Atletas" teigė, jog "ši žinia tikrai sukrės visus mūsų senesniuosius futbolo mėgėjus".

Ši žinia tikrai sukrėtė visus mėgėjus, ypatinai, kada skandiname "Darbininko" numeryje tas pats "Atletas" irgi rieblomis raidėmis paskelbė "Čereko atsiprašome". Tame "numirėlio" atsiprašyme, yra su malonumu konstatuojama, jog anoji žinia "dėkul, Dievui, neatitinka tik- renybei". Taip pat atsiprašytojas ten pat pridėjo nepatiktinų žinių, kad ir iš patikimų šaltinių ateię neskelbtų.

Galja yra be laiko numarinto N. Čereko, o dar galiau to "Atleto", kuris vis kitus moko — kaip reikia rašyti ir skirsto spaudos darbuotojus į įvairias kategorijas. Įdomu — kokią kategoriją jis save įrikuoja?

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietūs.

PRANAS BRUCAS
Savininkas

86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.
Tel. VIRginia 6-9519

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)
Telefonas: EVERgreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis. POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė Jaukus bars Salė susirinkimams vestuvėms ir pobūviams

Gali tilpti 200 žmonių LIETUVIŠKIEMS suėjimams nemokamai

VACYS STEPONIS
Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant
Ona ir Jonas Valaičiai

METINIS LIETUVIŲ BIZNIERIŲ PIKNIKAS PITTSBURGHE, PA.

Kiekvienais metais Pittsburghe lietuviai biznierių susiorganizavę Lietuvos Prekybos Butą rengia metinį pikniką, kuriam praversti vadovauja SLA prez. P. Dargis. Toks lietuvų biznierių piknikas šiais metais įvyks Liepos 23 dieną, sekmadienį, Lietuvių Ūkyje, (Lithuanian Country Club, Coal Valley Road, Jefferson Borough, važiuojant Route 51), netoli Pittsburgho.

Tai bus didžiausias ir gražiausias piknikas. Piknike bus gražuolių lietuvaičių rinkimai, ir laimėjusi gaus titulą "Miss Lithuania of Pittsburgh". Jai bus suteiktos ir brangios dovanos. Lietuvių Ūkyje, per visą dieną, skambės lietuviška muzika ir dainos, šokiams gros didžiulis ukrainiečių orkestras. Visi atsilankę į šį pikniką gaus nemokamai šalto alučio, tiek

kiek norės. Lietuviai biznierių kviečia visus lietuvius ir lietuvaites dalyvauti. Laukiama svečių ir iš tolimesnių apylinkių.

Liepos 23 dieną, sekmadienį, visi važiuoja į lietuvų biznierių pikniką.

F. ŽILIONIS

Remkite biznierių, kurie skelbiasi Vienybėje!

Baisiojo Birželio minėjimas Elizabethe

Birželio 18 d. sekmadienį Elizabethe buvo paminėta dvidešimtmetis klaikiųjų birželio įvykių Lietuvoje.

Minėjimas prasidėjo su pamaldomis bažnyčioje. Mišias laikė svečias kun. Ed. Budreckis, pamokslą sakė kun. J. Pragulbickas.

Tuojuo po pamaldų prie kryžiaus buvo tęsiamas minėjimas parapijos salėje. Kal-

bėjo Vytautas Vaitekūnas. Klausytojų negraudeno, bet faktais ir statistika pavaizdavo okupanto padarytą ir dabar tebevykdomą lietuvų tautos genocidą.

Minėjimą surengė Lietuvių Bendruomenės Apylinkė kartu su BALFO skyriumi.

K. B.

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8. N. Y.
Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

GERIAUSIAS INSURANCE ir REAL ESTATE PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver

ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Aprauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.
TELEFONAS: Virginia 3-1477

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per paštą

Martha & Peter Lisauskas
64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.
Telephone: TWining 4-8087

BARAS IR RESTORANAS

Julius Daugmaudis, Sav.
Stiklinis baras, viena gražiausių užėigu

273 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9533

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

Tarnauja daugiau, kaip simtą metų

PASKUTINIŲ NUTARIMU IŠMOKAMI DIVIDENDAI **3 3/4** % I. METUS

Dividendai apskaičiuojami metų ketvirčiais dviems metams ar daugiau (3 1/2 % reguliaraus plus 1/4 % specialaus).

3 1/2 % per metus *Reguliarus metų ketvirčio dividendas*
Nuo DEPOZITO DIENOS
Apskaičiuojama METŲ KETVIRČIAIS

Užeiškite, rašykite ar telefonuokite bet kuriam mūsų skyriui

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK

A MUTUAL BANK
"...kur jūsų pinigai tarnauja tik JUMS!"
BROOKLYN, NEW YORK

Eastern Parkway Office: 539 Eastern Parkway at Nostrand Ave.
Nuo pirm. iki penktadienio
9 v. r. - 3 v. p. p.
Pirm. vak. nuo 5 - 8 v. v.
PResident 3-7000
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Broadway Office:

135 Broadway at Bedford Avenue
Nuo antrad. iki penkt.
9 v. r. - 3 v. p. p.
Pirm. nuo 9 v. r. - 7 v. v.
STagg 2-6676

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

(vairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

VIENYBĖ

Juozas Tysliava, * Vienybės Redaktorius, apie 6 savaites išbuvo Chicagoje ruošiamo Vienybės deimantinio jubilėjaus numerio ir kt. laikraščio reikalais, šį savaitgalį grįžta į namus Brooklyne. Vienybės deimantinė laida, kaip jau buvo pranešta, pasirodys šių metų pabaigoje.

Flena Kulber, Moterų Vienybės pirmininkė, buvo nuvykusi į Dainų šventę Chicagoje. Be to, šventėje dalyvavo Operetės choras ir kt. Brooklyno liet.

Jonas Kvartūnas, ilgametis Vienybės skaitytojas, su žmona Ona išvyko pas sūnų Antaną ir marčią, gyvenančius Chicagoje.

P. Puronas, mūsų bendradarbis iš New Jersey, su sūnum Romu, lankėsi pas dukterį Chicagoje, taip pat ten įvykusioje Dainų šventėje.

Dr. J. K. Valiūnas su šeima išvyko vasaros atostogų į savo vilą Hyannisport, Cape Cod, Mass. Ten pat vasaros atostogų metu gyvena Vyr. Prokuroro Robert Kennedy šeima ir tarp Valiūnų ir Kennedžių, ypač jų vaikų, išsivystė artima ir nuširdi draugystė.

Dail. Aleksandra Merker, kartu su savo vyru, atostogų išvyko į Kennebunkport, Maine.

A. Kazickienė su savo šeima, visai vasarai išvyko į savo vilą Easthamton, L. I.

F. Andriūšienė, Moterų Vienybės sekretorė, praneša, kad liepos 16 d., sekmadienį, narės A. Sinušienės sodyboje ir rezidencijoje, (Highland Blvd. Brooklyne), įvyks draugijos vasaros pobūvis. M. V. narės prašomos telefonuoti Andriūšienei (VI 7-4477) ir iš anksto pranešti dėl dalyvavimo, kadangi bus vaišės ir norima nustatyti svečių skaičių.

Rožė Šimelienė, Vienybės skaitytoja, neseniai grįžo iš Floridos, kur praleido ilgesnį laiką. Šimelienė gyvena Nutley N. J.

Aldona Andrušytė sėkmingai baigė mokslą Queens High School ir tuojau pradėjo lankyti Long Island Universitetą, pasirinkdama komercinę sritį. Aldona yra Elenos ir Juozo Andriūšiū, Woodhaveno biznierių dukra.

Kostas Vaitaitis, Liet. Piliiečių Klubo Vedėjas, Old Saybrook, Conn. pasistatė namą, kuri su žmona persikelia gyventi šį mėnesį. Prieš pusmetį tame miestelyje apsigyveno Vaitaičių sūnus su šeima.

Antanas ir Magdė Aleksiejai, ilgamečiai Vienybės skaitytojai, gyv. savo name Woodhavene, šiomis dienomis atsilankiusiam Vienybės agentui Jonui Krunkliui sumokėjo prenumeratą ir laikraščio deimantinio jubilėjaus proga paaukojo penkis dolerius. Šiuo metu Aleksiejai ruošiasi priimti svečius. Mat, rugpjūčio pradžioje iš Floridos atskrenda Aleksiejų duktė Rūta ir žentas Alenčikai su savo šeima. Alenčikai taip pat lankys kitas gimines, jų tarpe ir dėdę Viktorą Petrąitį ir kt.

Išnuomojamas butas iš 3 kambarių, moderniškame butų name, Williamsburghe, 12 Harrison Ave., kampas Hooper St. Nuoma 60 dol. mėnesiui. Kreiptis pas prižiūrėtoją (superintendent), tuo pačiu adresu.

Inž. L. Rajauskas, šiomis dienomis važiuoja į Chicago, kur išklausus paskaitų apie moderniąją medicinos elektroką. Paskaitas skaitys vienas profesorius - fizikas iš Vakarų Vokietijos, Siemens Reiniger Werke Erlangen firmos siunčiamas. Profesorius dėstys, kaip tos firmos aparatūrą panaudoti ligonių gydymui ir kaip ją techniškai aptarnauti.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimas

Šeštad. vakare birž. 24 d. Park Sheraton viešbutyje įvyko banketas su menine dalimi ir šokiais. Dalyvavo 189 asmenys: gydytojai su šeimomis ir svečiai. Meninė programoj dalyvavo aktorius Vitalis Žukauskas ir solistė Dalva Mont, ir daitė, akompanuojant muz. J. Gaidelis. Į šokius buvo kvie-

čiami nemokamai dalyvauti studentai.

Sekmad. birželio 25 d. 11-12 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioj Brooklyne atlaikytos pamaldos už žuvusius ir mirusius lietuvius gydytojus. Po to nuo 1:30 iki 7 v. v. vyko posėdis.

Šių žodžių autoriaus (dr. V. Tercijono) pranešimas buvo iš

dviejų dalių: 1) Gydytojų vaidmuo ir atlikti darbai siekiant tautinio atgimimo ir nepriklausomybės ir 2) Lietuvos gydytojų tautiniai idealai. Pirmoj daly buvo apžvelgta veikla žymesnių lietuvių gydytojų, nusipelnusių tautinio atgimimo periode ir nepriklausomybės laikais. Antroj daly apibūdinta Lietuvos padėtis rusų okupacijoje ir genocidinė politika taikoma mūsų tautai ir jos vaisiai; lietuviybės nykimas Amerikoj vienos kartos bėgy ir priemonės, kurios galėtų sulaukyti greitą lietuvių asimiliavimą.

Šia proga pranešta, kad Amerikos L. Bendruomenė paskyrė ir nusiuočia \$1000 (vieną tūkstantį) ne kaip savo asmeninę, bet kaip New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugijos dovaną šio suvažiavimo proga. Ta suma skirta švietimo veikalams: 1) išleisti knygą apie lietuviybės nykimo priežastis Amerikoj ir apie priemones jai, gėbėt ir 2) padėt įsteigti lietuvių vaikų darželį New Yorke - Richmond Hill ir Woodhaven, kur apsigyvenę nauji lietuviai ateiviai DP. Tą piniginę dovaną siūliau pavadinti Enzio Jagomasto premija, pagerbiant mano šeimą (viso 5 asmenys), kurie žuvo kankinių mirtimi už lietuvių reikalus karo metu (1941) Vilniuje, vokiečių nacių sušaudyti be teismo.

Dr. A. Razma darė pranešimą apie lietuvių fondo reikalus. Yra sumanymas įsteigti vieno milijono dolerių fondą, kurio procentais būtų galima kasmet remti įvairius lietuviybės reikalus, ypač L. Bendruomenę ir jos švietimo darbą. Kapitalas būtų saugojamas. Pranešėjas minėjo įvairius Amerikos Fondus, kurie valdžios kontroliuojami; aukotojai kurie duoda nemažiau 3000 dol. gali nurodyt

Bendras vaizdas iš Amerikos Lietuvių Gydytojų suvažiavimo ballaus Park Sheraton viešbutyje. New Yorke, birželio 24 d. Vienai šoko - kiti pasilikę prie stalų šnekučiuojasi.

tikslą, kuriam tos lėšos skiriamos. Numatyta L. Fondui rinkti po 1000 dol. nuo asmens, kaip vidutinę sumą, nors ir mažesni skaičiai su dėkingumu bus priimami. Pakol Fondo statusas bus paruoštas ir patvirtintas, pradžiai projektuojama surinkti 100,000 dol., kad būtų galima būtų pagyventi ir pagreitinti L. Bendruomenės švietimo darbą, o toliau eiti prie realizavimo vieno milijono dolerių Fondo. Pranešėjas perskaitė ilgą sąrašą asmenų, davusių ar pažadėjusių skirt po 1000 dol. L. Fondui.

P. Šlepetys pareiškė, kad negalima abejoti dėl L. Bendruomenės susitarimo su L. Fondu piniginiai remti jos darbą - svarbu yra, kad L. Fondas greičiau surinktų pirmą 100,000 dol.

Po to sekė 6 mediciniškom temom pranešimai.

Dr V. Tercijonas

SIUVĖJŲ PIKNIKAS

Liepos 29 dieną, šeštadienį, Lietuvių Siuvėjų 54-tas skyrius rengia savo tradicinį metinį pikniką, kuris įvyks Jamaica Polish National Home, 108-11 Suthpin Boulevard, Jamaica. Pradžia 2 val. p. p.

Kviečiami visi Didžiojo New Yorko, New Jersey ir jos apylinkių lietuviai, šiame tradiciniame lietuvių siuvėjų piknike dalyvauti, kur vėsiame parke (o lyjant gražioje salėje) grojant gerai muzikai, linksmai bus galima praleisti popietį, pasimatyti su savo pažįstamais ir pasivaikinti. Bilietų kaina - 90 centų. Lauksime visų.

54-to lokalo vardu kviečia T. Yagella.

V. Maželio nuotrauka

Dr. Matulionis kalba Amerikos Liet. Gydytojų Suvažiavime.